

Кіровоградська обласна бібліотека ім. Н. М. Крупської
Лист. № 16 ✓

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня 1939 року.

№ 35 (4010)

СУБОТА

27

СЕРПНЯ 1988 р.

Ціна 8 коп.

**СЬОГОДНІ НЕ ОБОВ'ЯЗКОВО ІТИ В КІНО,
ДО ТЕАТРУ, АБО НА КОНЦЕРТ**

ВИМКНІТЬ ТЕЛЕВІЗОР — В НОМЕРІ НА ВАС ЧЕКАЮТЬ ДУМКИ ЛЮБИТЕЛІВ І ПРОФЕСІОНАЛІВ ПРО МУЗИКУ, КІНО І ТЕАТР. В ПЕРШЕ БІЛЬШІСТЬ СТОРІНОК ВІДДАНА МАТЕРІАЛАМ ПРО

ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ РОК. А ТАКОЖ ІНШІ МУЗИЧНІ НАПРЯМИ.

ТОЖ ЗАПРОШУЄМО ПЕРЕГОРНУТИ СТОРІНКИ МИСТЕЦЬКОГО ТИЖНЕВИКА.

інформація

СОЛО НА ОДНІЙ ПІДОШВІ

Велика Естрадна Енциклопедія (молодіжний додаток) — так розшифровується й перекладається з російської назва музично-гумористичної вистави «ВЕНЦ-88» артистів Ленконцерту. Гастролі цього колективу з успіхом пройшли в обласному центрі 22—24 серпня.

Шоу-програма зібрала різноманітних артистів: оркестр музичних ексцентриків «Тутті», Ленінградський квартет народних інструментів «Терем», виступи вокалістів та представників оригінального жанру. На тему «Жінка це пре-

красно! Так чи ні?» провели диспут лауреати Всесоюзного конкурсу Г. Красненко та І. Берлін. Не залишалось у залі байдужих, мабуть, і тоді, коли соло на одній підшві в стилі «Степ» виконував дипломант XII Всесоюзного фестивалю молоді і студентів у Москві С. Масленников. А гострі сатиричні куплети та ліричні одкровення біля мікрофону ведучих М. Бандуріна та М. Ващукова (до речі, теж дипломантів згаданого фестивалю) не тільки веселили глядачів, а й наводили на роздуми.

НОВИНИ КУЛЬТУРИ

На фото: було б бажання, а навчитися грати на тромбоні реально... І ногою. Цього переніс Юрій РАСКІН з оркестру музичних ексцентриків «Тутті».

Фото Г. ГАНИША.

«ОЙ, ВСЬОГО ТРИ ДНІ ЗАЛИШИЛОСЯ...»

«Скоріше б вони пробігли, так хочеться до школи!...» — мріяння майбутньої першокласниці тринадцятирічної Ганнусі Кузько я перервала своїми запитаннями.

— Хочеш до школи?
— Так, дуже!
— А як ти цей день уявляла собі?

— Веселим. Хочу, щоб було яскраве сонечко, але, щоб не пекло, а було, як після дощу.

— Ганнусю, ти вже приготувалась до школи?

— Так. Форму вже мама приготувала, ще залишилося портфельчик силести.

— А що ж ти покладеши у нього?

— Зошити, ручку, олівці, гумку.

— А про щоденник забула?

— Та ні. Спочатку у першокласників тільки блокноти.

— Ось коли я ще була у першому класі, так ми з дівчатками інколи приносили маленьких ляльок, звірят, щоб гратися на перервах чи деяких уроках.

А ти покладеши у портфель щось таке?

Ганнусю оглядає кімнату, де на дивані, кріслі, столі іграшки, і з посміш-

кою на обличчі відповідає:

— У мене найулюбленіша іграшка — ота лялька.

Але якщо виняти все із портфельчика, всунути ляльку, то навіть і тоді помістяться лише одні її ноги.

Маленький у мене портфельчик.

Ганнуся біжить у другу кімнату і звідтіля вертається вже з портфельчиком. Кілька хвилин ми розглядаємо його, а потім продовжуємо нашу розмову.

І тільки тепер вже Ганнуся починає закидати мене найрізноманітнішими запитаннями (чого я її так багато питаю, як я її знайшла і т. д.). І коли я на все відповіла, вона сіла поруч і каже: «Давай, запитуй далі».

Писати і читати гарно вмієш?

— Так, тато ще до шкільної підготовки навчив.

— То тобі було легко на підготовці?

— Звичайно, тільки перерви були дуже маленькими.

— Уяви собі, що вже перше вересня...

— Рано вранці я встану, одягнуся, візьму найкращі квіти і разом зі старшою

сестрою Оксаною піду до школи. Буде грати музика, і всі школярі будуть дарувати нам квіти.

А потім пробіжить дівчинка із дзвоником. Олю, а я також хотіла б бути на місці цієї дівчинки, хоча ще трошки соромлюся.

А після першого уроку я хотіла б, щоб ми з класом пішли до парку і гойдалися на гойдалках довго-довго, цілий день.

Як і всі першокласники за 10—15 хвилин до святкового дзвоника Ганнуся трошки схвилювано і розгублено буде з великою цікавістю дивитися на першокласників, котрі зустрінуться після канікул; на дівчат, які сміятимуться дзвінким сміхом, одна одній розповідаючи про відпочинок; на хлопців, які сперечатимуться між собою змушеними вже голосами. Ще буде все: п'ятірки, можливо, перша двійка, пам'ятні мандрики разом з класом... Перше почуття до окнокласника, яке вже не назвеш просто дружбою...

«Ой, три дні залишилося. Скоріше б вони пробігли, хочеться до школи...».

О. ЗАПОРОЖЕЦЬ,
учениця середньої школи № 13.

КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ЧЕЛЕНТАЙП

Відбувся пленум Ульяновського райкому ЛКСМ України, який розглянув хід виконання додаткових заходів райкому комсомолу по виконанню рішень XX з'їзду ВЛКСМ і XXV з'їзду ЛКСМ України. Пленум також розглянув організаційне питання. У зв'язку з переходом на господарську роботу, пленум звільнив В. Зеленька від обов'язків першого секретаря райкому комсомолу.

Пленум розглянув кілька кандидатів. Першим секретарем Ульяновського райкому ЛКСМУ було обрано Володимира Холяву, який до цього працював заступником завідувача відділом комсомольських організацій райкому комсомолу.

ВІТАЄМО

ПЕРЕМОЖЦІВ

Підбито підсумки соціалістичного змагання серед молодих тваринників республіки в зимовий період 1987—1988 рр. За досягнення високих результатів по виробництву тваринницької продукції пам'ятником Червоним вимпелом ЦК ЛКСМ України і цінним подарунком нагороджено комсомольсько-молодіжний колектив операторів машинного доїння корів колгоспу імені Шевченка Ульяновського району. КМК занесено до Книги пошани республіканської комсомольської організації.

Кращих молодих доярок республіки нагороджено Почесними грамотами ЦК ЛКСМУ і туристськими путівками по Радянському Союзу. Серед них десять доярок з нашої області. Це —

Ірина Журавльова з колгоспу імені Леніна Знаменського, Валентина Кондратюк з колгоспу імені Шевченка Ульяновського, Любов Кирсанова з колгоспу імені Урицького Компаніївського, Світлана Брунь з колгоспу «Мир» Гайворонського, Петро Кондратюк з колгоспу імені Шевченка Ульяновського, Галина Лисенко з колгоспу «Дружба» Онуфріївського, Надія Колосова з колгоспу «Мир» Гайворонського, Алла Дончик з колгоспу «Україна» Знаменського, Надія Крисько з колгоспу імені Куйбішева Гайворонського та Катерина Грабчак з колгоспу імені Шевченка Ульяновського району.

Щиро вітаємо переможців змагання.

«Перевесло» запрошує

Літературно-мистецький клуб «Перевесло», який об'єднує творчу інтелігенцію Кіровоградської області, запрошує на чергову зустріч музикантів і педагогів, акторів і бібліотечників, художників і книголюбів, передусім тих із них, «Хто серцем кучерявий», як сказав поет.

За дев'ять місяців свого існування клуб провів дискусії «Кіровоград очима архітектора», «Українська мова в місті та області: проблеми і перспективи», «Школа в умовах перебудови», обговорення п'єси М. Шатрова «Далі... Далі... Далі...». Запам'яталися й зустрічі з артистами Орловського драмтеатру, з письменниками Д. Червониченком, І. Власенком, М. Сомом, музичні й поетичні вечори...

29 серпня у залі мистецтва обласної бібліотеки імені Н. К. Крупської пройде розважально-концертний «Вечір сюрпризів: найкрасивіші враження літа». Початок, як завжди, о 18 год. 30 хв.

Велосипедист

розплакався...

Веселе свято, підготовлене педагогом-організатором міського молодіжного центру О. К. Вагжановою разом із працівниками ЖЕДУ-11, пройшло на стадіоні міської десятирічки № 25. Активно сприяли його організації й проведенню Мишко Заяриний, Сашко і Серьожа Федорченки, Андрійко Шабалин та Олег Олефіренко, які заздалегідь розвісили на під'їздах будинків яскраві оголошення про майбутнє свято і цікаві спортивні плакати, допомагали підготувати майданчик стадіону, прикрасили його різнокольоровими повітряними кульками, котрі вручалися учасникам змагань.

Не обійшла увагою цей захід і громадськість мікрорайону «Аерофлотський». Ось, наприклад, голова будинкового комітету О. М. Ковальов відмінно провів змаган-

вперше

ня дітей на самокатах та дво- і триколісних велосипедах. Працівник КВЛІУЦА О. Ю. Вагжанов протягом трьох тижнів готував дворові футбольні команди, а під час свята організував матч між хлопцями Новомиколаївки і Некрасівки. Своєю допомогою запропонувала і старша медсестра школи-інтернату Р. І. Золотарьова.

Були й несподіванки. Андрій Разиняв, приміром, розплакався, коли його попросили з поля. А сталося це тому, що з маминої вини він записався на змагання велосипедистів. Учасник і переможць свята одержали 15 грамот, 39 призів і сорок повітряних кульок, але й цього виявилось замало. Та головним підсумком змагань було шире бажання дорослих і дітей якнайчастіше проводити такі масові змагання і розваги.

А. КАРЕТНИЙ.

ПРЯМА ЛІНІЯ «МК»

ПІД ЗАГРОЗОЮ

ЗРИВУ

«Практика без практики» — під таким заголовком ще на початку лютого газета опублікувала кореспонденцію, в якій зокрема критикувалося керівництво виробничого об'єднання по сілках «Червона зірка» за відтягування будівельних наладжувальних робіт у майстернях Кіровоградського середнього професійно-технічного училища № 4. У першій же відповіді заступника директора Ю. І. Пухара про це навіть не згадувалося. «Молодий комунар» опублікував 28 травня його відповідь. І ось лише через півтора місяці після публікації відписки (і через майже півроку — після появи критичного матеріалу) надійшла відповідь від головного інженера «Червоної зірки» В. М. Друзягіна:

РЕЗОНАНС

— Дійсно, уже досить довгий час не ліквідовані так звані (?) будівельні недоробки. До них належать незакінчені генпідрядником комунаційні роботи, не забетоновано підлогу, не працює вентиляція. Не закінчено монтаж частини обладнання, розкомплектованого в процесі зберігання його в училищі.

(ВІД РЕДАКЦІЇ. Фактично перераховуються всі ті недоробки, про які мовилось в лютому на сторінках газети. За чотири місяці ніхто, як кажуть, і пальцем не поворушив!). В червні разом з дирекцією училища уточнюється перелік недоробок, які ви-

ЧИТАЧ—ГАЗЕТА

Дорогі друзі! Триває передплата на газету й журналістику на 1989 рік. Тому і нас, журналістів, і читачів хвилює питання, яким буде «Молодий комунар»-89. Щодня редакція одержує листи, в яких ви, дорогі читачі, схвально відгукуєтесь про вихід нинішнього року газети тижневиком, радите, пропонуєте нові теми, рубрики. Дякуємо. Ми зацікавлені й надалі розширювати діалог з читачами. Особливо зараз, коли триває передплата і колектив редакції творчо працює над тижневиком зразка 1989 року. Журналістам «МК» потрібні ваші думки, поради, цікаві пропозиції по поліпшенню змісту і оформлення газети. Запрошуємо, як кажуть, на сімейну раду громадських кореспондентів, робітників, комсомольських працівників, всіх читачів газети. З цією метою з 29 серпня по 2 вересня включно в редакції працюватиме «пряма телефонна лінія» читач-газета. У ці дні з 16 до 17 години чекатиме ваших дзвінків по телефону 2-59-82 кореспондент газети Тетяна Тарасенко.

Чи стала газета вашим другом, порадиником? Які рубрики, сторінки в тижневикі вам найбільше запам'яталися? Що не подобається і чому? Які ваші пропозиції? В чому потрібна допомога газети? Назвіть адресу відповідання журналіста. Ось тільки побіжний перелік тих питань, які хвилюють редакцію. А вас, дорогі друзі? Чекаємо дзвінків. Нагадаємо телефон — 2-59-82.

Редколегія.

— **МАБУТЬ**, важливо почати з передісторії Вашої роботи в театрі, як ви вважаєте!

— Родом я із Над'ятраня, село Рогова... Його не на кожній карті зустрінеш... Це там, під Уманню... Дитинство босоногого мого промайнуло в знаменитій уманській дендрологічній Софіївці (батько певний час там працював). Скільки пам'ятаю себе, все миловався зачарованими скелястими берегами моєї Ятрані, віковими кам'яними казками парку: водоспадом «Три слюзи», гротом Венери, острівцем Коханя, височинним фонтаном на Камени смерті...

Довгими літніми вечорами лежав на кожусі, під хатою, лічив зорі на Чумацькому Шляху... Дядько Спиридон грав на скрипці, бабуся Марфа чимось пригощала нас із сестрою Лідочкою. Наша мати померла молодою, ледь зачувши нашу дитячу мову. Нас виховала бабуся Марфа—двад-

ного, естетического любовія». Або у К. Маркса: «Любовь к своей профессии должна перерасти в узы, которые нельзя разорвать—не разорвав сердца».

А спочатку було як у всіх: читання віршів у школі, на святкових концертах, республіканська олімпіада в Києві, де після мого читання вірша «Мені тринадцятий минало» народний артист СРСР Б. В. Романицький шепнув мені: «Тобі на сцену треба йти, Ваню!». Та «сценою» стала мені рідна «тридцятьчетвірка», в екіпажі якої я був радистом; тоді на привалах читав танкістам їхнього улюбленого «Василія Тьоріна» О. Твардовського... Сценою були усі гарнізонні Будинки офіцерів у Австрії, Чехословаччині, Румунії, Угорщині, Болгарії, Польщі, а пізніше — в Черкасах. Найтучіше в 1950 році зміг подумати нарешті про професійну сцену...

На вступних екзаменах читав Тичину: «Я єсть народ, якого правди сила, Ніким зворована ще не була! Яна біда, яна чума мене носила, А сила знову розцвіла...».

Прийняв мене до свого режисерського курсу один із найталановитіших учнів і однодумців Л. С. Курбаса,

Невтомне стажування, і не формальне кількामीсянне, чи навіть дворічне, — в постійне, протягом цілого життя. Вчитися щодня, щогодини — це мало б бути законом для всіх, хто присвятив своє життя сцені! Вчитися є чому і є в кого, аби лиш час, бажання, поклик душі...

— Свого часу ви проходили «мистецький університет» не лише у М. М. Крушельницького, а й у народних артистів СРСР К. П. Хохлова, Р. М. Симонова, Г. О. Товстоногова, О. Д. Попова, М. П. Акімова, М. П. Охлопкова, Б. В. Равенських, Каарела Ірда, Д. О. Алексідзе, Гната Юри... Чим вони стали для вас?

— Випало мені повсякденної, виснажливої, чорнової роботи по 16—18 годин на добу, без вихідних, часто без сну і їжі, без відпусток. В сучасному театральному організмі є тисячі всяких «важелів»; щоби цей «механізм» рухався чітко (бажано випереджаючи глядачів), треба щодня торкнутися

ПРИЧИНИ

● На запитання редакції відповідає людина, котра якоюсь мірою втілює важливий етап історії культури Кіровоградщини (і в першу чергу — театральної). Ця розмова — ще й своєрідне продовження «Круглого стола», надрукованого в першому номері «Молодого комунара» за нинішній рік...

ші режисерські експлікації вистав, сценарії, плани репетицій, тези щоденних лекцій, бесід, програми творчих зустрічей, нові сюжети проведення гастролей, поздоровчі листівки кожному, з ким працюєш і... репетирувати, шукати, мучитися, поки не знайдеш отого запобіжного, єдино праведного...

— Ви працювали в багатьох театрах України... З чого треба починати, на вашу думку, роботу режисера в театрі?

— Починаючи з 1941-го, я брав участь у виставах тодішнього запорізького (тепер львівського) театру імені М. Заньковецької. Його художній керівник Б. В. Романицький згодом забрав мене до себе... Близько 15 років працював у кіровоградському театрі імені М. Л. Кропивницького, два роки — у франківців, п'ять — у дніпропетровських Шевченківців та в Миколаєві, пробував свої сили і на російській сцені — у Львівському театрі Радянської Армії, останні п'ять років — у київському обласному театрі імені П. Саксаганського. Щороку доводилося навчати слухачів курсів при театрі, студіїців.

Наші колишні вихованці — заслужений артист УРСР А. І. Ситник, який очолює Черкаський театр, О. П. Горбенко (Чернігівський), В. І. Шминець — керівник Дрогобицького театру...

Ви питаєте — з чого починати... Театр багатіє не лише історично, золотим фондом вистав, колекціонуванням талановитих акторів, але й кількістю його друзів: наперше це — творча інтелігенція міста (основний виразник громадської думки). Чим більше у театру друзів — тим цікавіше і змістовніше йому живеться і твориться. З післявоєнного часу і приблизно до 1975 року «громадський актив» кіровоградчан був ніяк не меншим, ніж у столичних театрах. Приміром, медичні працівники міста організували колективне рецензування вистав, проводили театру на гастролі (і все це не за визівом, а добровільно, за власної волі).

Вивчення театральної справи міста дозволило мені зібрати кілька томів матеріалів з історії нашого театру, доволі музейних експонатів. Бували й дикі прикраси. Так, «розумники від мистецтва» могли взяти зібрану історію, цінні документи і... поклеїти на декоративі.

— Що ви розумієте під словами «психологічний клімат в театрі», «обличчя театру»?

— Це — «температура» театрального організму, встановити яку титанічно важко. Вона не може існувати без демократизму, гласності, поваги до найраїнішого — таланту. Творчий клімат в театрі завше буремний, сповнений суперечностей. Лагідні характери в театрі — суцзя біда! Для творчості потрібен порив.

Мене супроводжувала завше несамовито критична атмосфера: художники голодували проти непоганих п'єс (десятих разів)... Провідні актори (Євген Пономаренко, Станіслав Станкевич, Кость Паранюк) могли каменем на камені не залишити від мого постановочного плану: «Доведи! Переконай!». Коли ж мені вдавалося їм щось довести, це були кращі поминки. Критика в театрі — цілющий кисень для твор-

чості. Неждари, «позвоночники» (прийняті «по давньому») псують обличчя театру! Театр славен постійним пошуком нового. Тим часом і сьогодні не бачили світла рампи кілька й нині найзлюбоденіших п'єс Івана Франка, Лесі Українки, Григорія Квітки-Основ'яненки, М. Л. Кропивницького. І це тоді, коли точаться розмови про «репертуарний голод»... Мабуть, лишень шукати!

Гірко чути іноді в тролейбусі, на вулиці таке:

— Давай підемо сьогодні... в театр!

— А хто грає? Приїжджі чи наші каліки?..

Багато в чому сьогодні (на жаль!) обличчя театру визначає директор (пересічно — ніякий не фаворит, перекинутий за попередні провали «на культуру»). Це — стереотип адміністративно-командного керівництва мистецтвом. Сподіваємось, що він скоро відімре...

Коліс, після громадянської війни в театрі була офіційна посада комісара. Сьогодні ця посада ніяк не ліквідована, її уособлюють розум і совість нашої області — партійні працівники! Комісаром нашого театру в 60-ті роки ми вважали Ф. М. Мартинова, який, як і всі члени бюро обкому та міськкому Компартії України, вважав за обов'язкове знати, бачити, що робиться в театрі і що робить театр — чи не халтуру...

— Чому сьогодні у театрі в Кіровограді багатьом часом буває нудно чи просто байдуже?

— Щоб з'ясувати це, спробуймо відповісти, що це таке — театр в обласному центрі? Чи це одне із сотень підприємств, чи це єдиний генератор етичного й естетичного виховання? Всім відомий вислів І. Тобілевича: «Сцена — мій кумир! Театр — священний храм для мене!». А його брат Опанас Саксаганський додавав: «Священнодійствуй, або забирайся геть!».

Кому в області чи в місті справді належить театр — не юридично (це ми знаємо), а практично? Хто його справжній господар? Директор? Головний режисер? Начальник обласного управління культури? У нас же сьогодні йдеться до того, що освіта, культура і спорт будуть єдиним органом, як при А. В. Луначарському. Хто тоді буде його господарем?

Чому і хто «забоявся» в театрі щомісячних глядацьких конференцій, анкетних опитів громадської думки по підприємствах? Як же це можна (за М. Л. Кропивницьким) «іхати отим возом — не запрягши коней»? Коли в театрі «щось не так», бо до нього не ходять люди, — діагноз один: театр займається чим завгодно, лише не мистецтвом. Казав мені О. Корнійчук: «Дадуть людські звання, та забудуть знати, — от вона й біда:ється все життя, і все їй щось «заважає».

— Народні самодіяльні театри кожні чотири роки зобов'язані підтверджувати своє звання новими досяг-

НАСАДЖЕННЯ

неннями, а професійний театр!

— Багато ще буде зустрічатися отого корнійчуківського — «призначати на культуру, потім, поки переконаються, що неграмотний... виженуть... так справу ж уже провалено».

— Із вини бюрократів було реконструйовано (а по суті — знищено) найактуальнішу в республіці глянду залу театру. Чи ж можливо це нині якось поправити?

— Нині в нашому театрі, як у зразковій казармі, — все рівенько, чистенько, а затишку катмал. Народний артист СРСР Олексій Дикий колись прискіпливо запитував мене: «Чим будеш дивувати людей?». Каарел Ірд казав: «Постарайся створити диво!». А Ю. Мельтінс в'їдливо запитував: «А що для душі? Лише для розуму, для мозку? Ні, цього замало!».

Щодо акустики і взагалі зовнішнього вигляду залу, то тут може бути одна думка: їх треба відновити такими, якими вони були у часи корифеїв... Втім, перебудови потребує не тільки зовнішній вигляд, а й те, що складає суть театру.

Хто і кому роздумувати, що це таке за орган в театрі — художня рада, де громадська думка й не мочувалась... Що та «рада» може вирішити? Адже громадська думка — це кисень творчості! А де вона, громадська думка, в нашому театрі нині, в епоху гласності?

Потім — чому в театрі за останнє десятиріччя немає «дублерів» на ту чи іншу головну роль? Чому часом директор театру вважав за можливе показати всьому колективу, як можна незаконно дискредитувати в театрі таланти (як казав Володимер у комедії «Наталка Полтавка» — «на законном основанні»)?

Ці та багато інших, не менш важливих питань у нашому театрі зависають у повітрі десятиріччя! Ви запитуєте, чому так? Мені боляче відповісти на такі запитання, бо я вже ніколи в цій справі не зможу залишитися сторонньою людиною... Та й у газеті сторінку замало, щоб на все відповісти. Замала наша молодіжна газета, щоб висловити всю мою тривогу за те, що було й залишається справою мого життя. І все ж я вірю в український театр, і в нашому місті — теж, бо вірю у молодість і талант народу.

І. НАЗНАДІЙ,
заслужений діяч мистецтва УРСР

м. Кіровоград.

цять четверта дитина мого прадіда Арехти...

Першою зустріччю з театром, котру зберегла пам'ять, була вистава «Тарас Бульба» М. В. Гоголя, на яку принесли мене два мої дядьки «на гіргошах». Все було казково і незвичайно, аж до сцени страти Тарасом свого сина Андрія... Коли пролунав «постріл» старшого дядька (Тараса), мій молодший дядько (Андрій) впав «бездиханно», я так гірко розридався, що прийшов до пам'яті тоді, коли побачив свого родича живим та здоровим.

Мабуть, оте дивовижне дитяче потрясіння стало іскрою, блискавкою, яка пропекла душу наскрізь, запаливши в ній смолоскип, котрий палахкотить ще й досі, ледь я, хоч думкою, торкнувся до слова — Театр! З того часу я почуваю себе на кону куди звичніше й краще, ніж вдома, на вулиці, в лузі чи деінде... Чому це так — і сам пояснити не можу!

Моя страждання і радість, біль «під ложечкою» від солодкого оторопіння, ніжне сп'яніння від тисяч зачарованих очей публіки... Це вже пізніше я вичитав у М. Горького: «Труд — в любові області його примінення, носить начало прекрас-

народний артист СРСР Мар'ян Крушельницький, вихованець Львівського університету і Віденської консерваторії. (Так, так! Як і Л. Курбас, тоді кожен вважав за обов'язкове для режисера високу освіченість!). Незрівняний талант актора, неперевершена й сьогодні висока художня образність режисера, пристрасна громадська позиція Мар'яна Крушельницького стали і моїми «університетами». Звідти родом витоків і моїх теперішніх роздумів.

— Мистецький професіоналізм — з чого він починається?

— З таланту, звичайно. Однак, навіть яскравому талантові треба вчитися, потрібне глибоке розуміння першу чергу марксистсько-ленінської естетики.

Ми, фронтовики, навчалися у В. І. Леніна не для залюбки, а від несамовитої жаги до знань. Ми переконалися на кривавій «практиці» війни, що тільки знання, засновані на ленінському розумінні теорії відображення, мають бути вістрям нашої творчої мистецької думки.

Навчити режисурі неможливо, навчитися — можна! Це не парадокс, не каламбур, це проста життєва істина. Вона давно забуто.

кожного з них. Нам потрібні знання всієї світової, класичної і сучасної літератури, драматургії, живопису, скульптури, архітектури, основ музики, танцю, костюма і т. д.

К. С. Станіславський свого часу казав, що в світі немає більше такої професії, яка б вимагала так багато знань і умінь, як цього вимагає професія режисера. Мені пощастило, що я виріс із сільської чорної роботи, воював, проїхав десяток держав, учився, побував у тисячах великих і малих міст з неповторними пейзажами і вулицями, музеями і пам'ятками, звичаями й історією, мистецьким і національним колоритом...

Організовувати своє життя так, щоб його постійно оточували таланти, майстри своєї справи, люди недремної мислі й діла — ось завдання режисера. Це блискуче уміє В. І. Ленін! Іншого взірця я, на жаль, не знаю. Мені ж просто пощастило. Я мав щасливу змогу ронами спілкуватися з Кочергою, Рильським, Корнійчуком, Василевським, Яновським, сім'єю Івана Микитенка, дітьми й онуками М. Л. Кропивницького і всіх наших корифеїв. Слухав (і не раз) мудрого О. Довженка. О. Вишню І. Кавалерідзе...

Мені доводилося багато писати: переробляти основні тексти нових і створювати сценічні варіанти класичних п'єс; укладати детальні-

СЬОГОДНІ — ДЕНЬ РАДЯНСЬКОГО КІНО

27 СЕРПНЯ 1919 року був підписаний декрет Раднаркому РРФСР «Про передачу фотографічної та кінематографічної промисловості у відання народного комісаріату освіти». Цей день і став днем народження нового виду мистецтва, яке В. І. Ленін назвав «найважливішим із мистецтв».

Через шість років з кінематографічних стапелів зійшов «броненосець «Потьомкін» і відкрив російське кіно всьому світу», — так писали в той час зарубіжні газети. «Потьомкін» та «Жовтень» Ейзенштейна, «Мати» Пудовкіна, «Елісо» Шенгеля, «Арсенал» і «Земля» Довженка принесли на екран нові ідеї, нового героя. Вони зробили революцію в кіномистецтві.

Біля витоків багатонаціонального радянського кіно стояли режисери Л. Кулешов, Д. Вертов, Ю. Тарич, М. Шенгеля, Л. Трауберг, Г. Козінцев, С. Ейзенштейн, О. Довженко, А. Бек-Назаров, Ю. Дзиган та інші. Яскравим прикладом реалізації досягнень нового етапу звукового кіно став фільм «Чапаєв» братів Васильєвих. Чапаєв у виконанні Бориса Бабочкіна вже багато десятиріч підкоряє серця глядачів.

Золотим фондом радянського кінематографу є відтворення на екрані образу В. І. Леніна. «Людина з рушницею», «Ленін у Жовтні», «Ленін в 1918 році» стали першими і кращими полотнами великої ленінської кіногалереї. Всі наступні роки вона поповнювалася, розширювалася. У фільмах «Петро Перший», «Олександр Невський», «Богдан Хмельницький», «Арсенал» вперше були зображені герої — виразники прогресивних сил народу, а історія — як діяльність широких народних

мас. Висміюючи бюрократів та кар'єристів, музичні кінокомедії «Цирк», «Волга-Волга», «Багата наречена», «Трактористи» водночас розповідали про нових героїв, про їхні захоплення і трудовий ентузіазм. У цей час зросла видатна плеяда радянських акторів: Любов Орлова, Марина Ладініна, Микола Крючков, Микола Черкасов, Віра Марецька, Ігор Ільїнський, Тамара Макарова, Михайло Жаров, Фаїна Раневська та багато інших. З екрану швидко «пішли в народ» мелодії і пісні І. Дунаєвського, М. Богословського, Д. Шостаковича.

Кіно 30-х років сміливо можна назвати найбільш масовим, найбільш улюбленим всіма видом мистецтва.

В 1942 році вийшов на екрани перший повнометражний фільм воєнного часу «Секретар райкому» І. Пир'єва. Знов, як і у фільмах про революцію та громадянську війну, в ньому зображені з реальних життєвих обставинах реальні герої — представники партії і народу. В цьому ж ряду стоять «Вона захищає Батьківщину», «Веселка», «Непідкорені», які показали трагедію війни, страждання і біль народу. Вони звеличували подвиги бійців та партизанів, поселяли впевненість в непереможності і духовну міць народу. Популярністю на фронті тоді користувалися стрічки «Кутузов», «Котовський», «Пархоменко», «Іван Грозний».

У другій половині 50-х кіномистецтво пережило новий підйом. Його зробили картини «Летять журавлі», «Балада про солдата», «Доля людини», «Батько солдата», «Живі і мертві», «Комуніст».

В 70-і роки, в період так званого застою, екран, треба зізнатися, часто заповнювався картинками підтримуваними, позбавленими художньої правди, глибокої думки, сильного громадянського почуття. Але й в ті часи справжні художники домагалися успіху. О. Герман створив «20 днів без війни», «Перевірки на дорогах», М. Губенко — «Підранків», С. Ростоцький — «А зорі тут тихі», С. Бондарчук — «Вони воювали за Батьківщину», В. Алов та О. Наумов — «Біг».

Образ нашого сучасника, становлення комуністичної моралі, проблеми вибору шляху в житті, в праці, в коханні розкрили фільми «Білий Бім Чорне вухо» С. Ростоцького, «Калина червона» В. Шукшина, «Зворотний зв'язок» В. Трегубовича, «Прощу слова» Г. Панфілова. Пристрастю переконаністю комуніста, антифашиста, борця сповнені полотна майстра радянської кінодокументалістики Романа Кармена.

Після V з'їзду вітчизняних кінематографістів наше кіномистецтво, як і всі сфери життя, знаходиться в стані революційної перебудови. Не так давно, напередодні XIX партконференції, в газеті «Правда» виступив голова Держкіно О. М. Камшатов, котрий зазначив, що зараз зусиллями працівників Держкіно, Спілки кінематографістів і вчених розроблені головні принципи і критерії дальшої діяльності нашого кінематографу.

Практична перебудова його почалась випуском на екрани багатьох визначних картин минулих літ, з різних причин залишених «на полиці». Показані або знаходяться на шляху до глядача 20 повномет-

ражних та ряд короткометражних стрічок. Важливою подією в культурному і громадському житті став фільм Т. Абуладзе «Спокута». Широке визнання одержали картини О. Германа, Е. Климова, Г. Панфілова, К. Муратової, Г. Полоки, В. Мотіла, Б. Мансурова, Ю. Ільєнка, О. Сокурова, О. Аскольдова, В. Алова та О. Наумова, які довгий час залишалися невідомими. Необхідним кроком стало поновлення авторських редакцій етапних творів нашого кіно, зокрема фільмів «Застава Ілліча» М. Хуциєва, «Історія Асі Клячиної», яка кохала, та не вийшла заміж» А. Михалкова-Кончаловського (головний приз недавнього Всесоюзного кінофестивалю в Баку).

В нашій країні та за кордоном заслуженою увагою користуються фільми «Листи мертвої людини», «Чужа Біла і Рябий», «Плюмбум», «Холодне літо 53-го», «Застава була війна», «Кур'єр», «Дзеркало для героя», «Чортик над любовним склом», «Ей, маестро» та багато інших. Варто виділити такі картини, як «Забута мелодія для флейти» Е. Рязанова, «Непрофесіонали» С. Бодрова, «Маленька Віра» В. Пічула, «Асса» С. Соловйова.

Важливим результатом сучасного стилю роботи в кіно є створення студій нового типу. Художнє керівництво цих студій, обране на демократичній основі, широка гласність, принциповість і вимогливість — запорука дальшого удосконалення форми і змісту десятої музи мистецтва.

І. ГЕЛЬМАН,
методист обласного управління
кінофікації.

ОТЖЕ, ще одна стрічка про молодість режисера В. Рибарева за сценарієм Ю. Щекочихіна «Мене звуть Арлекіно».

Арлекіно, Упир, Чиж та інші — хлопці молоді і зухвалі. Бійки, пияцтво, танці, бари — всі ці атрибути «молодіжних» стрічок є і в цьому фільмі.

Сюжет угадується з самого початку стрічки і, здається, що нового режисера зміг нам донести через долю своїх героїв — Арлекіно (О. Фомін) та його подруги Алли (С. Копилова).

Та ніби ненав'язливо, кадр за кадром, режисер вводить нас у світ жорстоких відносин між різними групами молоді. Арлекіно та його компанія б'ють усіх, хто хоч

чимось від них відрізняється. Та насильство породжує насильство. Чи не закономірний кінець цієї стрічки, чи не закономірне все те, що бачить глядач на екрані?

І бійка з «металістами», і пострілення юнака, що не вписувався в ландшафт, і багато інших дій групи Арлекіно — хіба це не розгубленість молоді у пошуках чогось свого? Хочеться якось виправдати їхні дії витратами часу, на який зараз так люблять посылатися, та є одне «але».

Арлекіно звинувачує соціальну несправедливість. Він каже: «Чи може нормальна радянська людина купити собі медальйон чи брошку на 30 тисяч карбованців?», на що дільничний

міліціонер парирує: «Спитась завтра у лектора». Ось воно — всюдисуща зсила на авторитет! Не вирішуючи найелементарніших питань.

Арлекіно та його друзі — хлопці вулиці, так звані неформали, у яких своє життя,

примушує замислитися, поставити неодноразово порушене питання: «Хто винен?». Сім'я, школа, дорослі, вулиця? Та чи може бути таке?

Автори фільму показують життя таким, як воно є. І це

АРЛЕКІНО ТА ІНШІ

до якого нема нікому діла. Тільки в міліції ми дізнаємось про їхні справжні імена: Андрій, Сергій...

Чи не звідти озлобленість молоді, що існує ще так звана недоторкана «біла кісточка», якій усе дозволено?

Ніби вихоплюючи шматки з життя молоді, режисер

великий плюс усьому нашому кінематографу. Відверті сцени на тільки не псують стрічку, а, навпаки, роблять її набагато змістовнішою, вони не тільки доцільні, а й щільно пов'язані з сюжетом фільму.

Правда і тільки правда. Та поряд із хорошою грою акторів, хорошою режису-

рою фільму можна було б кинути доір авторам у деяких нерівностях стрічки, деяких затягнутостях. Хоча стрічка дивиться на одному диханні, глядач не залишає почуття давно знайомого,

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

поет Стась. Це поет, який своє натхнення черпає з народних джерел, бо сам є народ. Я не обмовився — народ. Народ, який, не звертаючи уваги на знегоди, продовжує творити і жити чесно. Бо поки є такі люди, як Стась, живе нація.

Чи не бере страх за душу, коли діти не знають мови Вітчизни? Згадайте кадр, коли Андрій — Арлекіно читає подрузі вірші Стася білоруською, а потім із зусиллям їх перекладає на російську мову.

Однею деталлю авторів стрічки передали біль не тільки білоруського народу, а й українського та інших народів нашої Вітчизни, які разом з мовою втрачають своє національне обличчя. Чи не з мови все починається: втрачені ідеали, брехня, жорстокість?

— Арлекіно та інші... Чого вони шукають? Чого хочуть?

Ох, уже ця молодість, читають головою літні, та вони не бачать чи не хочуть бачити, що це їхні діти, яких вони виховували в брехні та святенництві, що це «завдяки» їм їхні діти такі. Приховування правди ніколи не вело до хорошого.

Та ті кадри, що дані нам авторами фільму про взаємини між хлопцями і дорослими, агадувані й не викликають ніякого почуття: та ж безбатьківщина, неоптимальність у сім'ї, ті ж порядки вулиці. Я не хочу звинуватити авторів в аналогіях з документальним фільмом: «Чи легко бути молодим?», де теж є свої плюси і мінуси, та в ньому, мабуть, не вистачає тої ізіюминки, яка є в стрічці Поднієкса.

Та є в «Арлекіно» правда. І нічого, крім неї. Комусь вона здається незручною, та сподіваюся, минули ті часи, коли «не пущать» було основною ознакою нашого життя.

Та хочеться, однак, спитати у зв'язку з цим: для кого цей фільм?

Якщо для молоді, тоді для чого на афіші такий знайомий напис: «Дітям до 16 років»? Скільки ж можна «не пущать»? Кому це треба?

Л. РОМАНОВ.

В. СОРОКІН.

Осання «Ассі»?

Сьогодні — свято радянського кіно. В ньому теж відчувається перебудова, перехід на принципи демократії, гласності, творчої самостійності. Але в місцевих

кіноустановах реорганізація, здається, проходить лише на рівні заміни таблички на фасаді. Поясню чому.

Коли ми звернулися до

працівників обласного управління кінофікації з проханням з'ясувати, коли буде (була?) всеоюзна прем'єра фільму «Асса», ніхто не зміг конкретно, до пуття відпо-

вісти на це питання. Правда, воно зацікавило всіх присутніх. Почалися телефонні переговори з кінопрокатом — спорідненою організацією, з якою управління має поріднитися ще ближче. Проте і там кіпців не знайшли. Ні ті, ні інші навіть не відповіли, які стрічки одержать для верес-

Репліка

нового репертуару. Але вказали на Сіглу і Харібду, між якими вони борсаються. Перший велетень — це китівський кінокізнь, що вчора не постає кінопродукцією, другий — місцеві партійні і радянські органи, що контролюють її доцільність. Навіть фільм до сьогоднішнього свята треба було погоджувати — когось збентежив «неатеїстичний» «Чортик» під любовним склом.

Яким вийшов День радянського кіно в нашому місті, ви зможете оцінити, побувавши в кінотеатрі «Ятрань». Про це і про те, яким би ви його хотіли бачити, напишіть нам в своїх листах. Обіцяємо цікаві листи надрукувати.

Гадаємо, відблиск свята хоч якимось боком впаде на кіноекран вересня і ми побачимо «Жертвопринесення». Або «Солом'яні дзвони». Або «Маленьку Віру». Або «Брид» чи «Чужі ігри». Або «Ассу».

Чи ми не доросли до того, щоб відразу поласувати з першоджерела? Чи нас рано ставити в один ряд з цивілізованою публікою Москви, Ленінграда, Києва, Одеси, Харкова?

Прислухайтесь до звуку окарини

В СЕ розпочалося з того дня, коли Микола Олександрович приїхав у Сосницю до Олександра Петровича Хакала. Приїхав після майже річного листування заради одного — почути забутий і рідкісний інструмент окарину.

Той дивний голос, ніби голос самої природи, його і вразив, і зачарував. Як справжнє чудо зазвучала окарина над Десною. Навчився на ній грати.

Привіз один інструмент в Глодоси, грав у школі, на фермі. Усі були вражені — фарфорова флейта (так ще можна назвати окарину) знайшла собі немало шанувальників. Саме тоді і захотів Микола Олександрович створити фольклорний ансамбль окаринистів. Але де інструменти взяти? Окарина, яку він привіз із Сосниці, виготовлена ще до революції, пізніше їхнім виробництвом ніхто не займався...

У «Сільських вістях» (на щастя!) якраз публікувався матеріал про родину О. М. і Л. В. Альошніних з Вінниччини, гончарів, які можуть випікати і музичні інструменти. Написав їм, виславши і фото окарини. А через місяць отримав з села Бунатини невеличкий пакуночок — окарини. Не вразили вони зазвучали так, як треба. Микола Олександрович ще довго сидів над ними: одні дірочки зацементував, інші — просвердлював. Одну, другу, третю — о, вже гама прослуховується! Е!

Написав ще раз на Вінниччину. Зустрівся з Альошніними. Ночами сиділи, випілювали окарини. Кожен інструмент був певним образом — зазвучала дівчиною чи хоробрим воїном, невеличкою рибкою чи поважною птахою. Так влучно виготовлялися всі окарини. До речі, родина Альошніних не взяла за роботу ні копійки — найкращим подарунком, казали, для них буде, коли вдасться створити ансамбль. Так і настав час для унікального, єдиного на Україні ансамблю окаринистів.

Народилася «Горлиця» — дитячий фольклорний ансамбль окаринистів Глодоського будинку культури. Бажаючи

навчитися грати було досить, хоча це не така й легка справа: треба мати практично абсолютний слух, щоб ноту взяти чисто.

— Одна дівчинка аж плакала: не виходило ніяк, — розповідає Микола Олександрович, — але з часом навчилася і тепер так гарно виграє. Адже на окарині (як на жодному іншому інструменті) можна грати в двох тональностях.

І ще є одна, так би мовити, виробнича складність. Ті вручну, без технології, виготовлені окарини, мають свій гандж: одна нота береться на різних інструментах по-різному. Тому кожній дитині треба показати і розтлумачити все окремо.

— От якби налагодити серійний випуск. Як заправ би окаринний оркестр — заспівала б сама природа... Впевнений, — говорить М. О. Кириченко, — і десятки листів, які надійшли до мене з проханням надіслати хоч один інструмент, тому підтвердження, що кожен клуб чи ансамбль закупив би...

Микола Олександрович написав листа директорів Світловодського заводу керамічних виробів — їм би якраз і взятися за виготовлення окарин, справжніх, фарфорових, із звуком чистим, як джерельна вода. Недарма найкраще звучить окарина саме над водою.

Відповіді поки ще нема. Але надіється Микола Олександрович Кириченко, що справу цю залагодить вдасться. Як надіється його вихованці два Миколи Беринди (зовсім не брати, а так, однофамільці) і Лариса Дигас, і Алла Михайлик, і Павло Лунгул та інші, що колись заграють вони на справжніх окаринах. І що почують усі дивні чисті звуки фарфорової флейти, які понесе у світ «Горлиця».

Т. ТАРАСЕНКО.

с. Глодоси
Новоукраїнського району.

На знімку: на окаринах грають (зліва направо) Олена СКУРЕНКО, Леся ГОРАЩЕНКО та наймолодша учасниця ансамблю Люда КИРИЧЕНКО.

Невипадково на обох концертах тріо Маренич зал Кіровоградської філармонії був заповнений повністю. Така зацікавленість викликана двома обставинами. По-перше, самі співаки останнім часом досить рідко з'являються на українській естраді. По-друге, інтерес до народної пісні обумовлений відродженням джерел рідної мови, традиційної національної культури в цілому. А якщо пісенна спадщина звучить у виконанні професійного колективу, її вплив довго не забувається.

Тріо з берегів Світязя

Валерій МАРЕНИЧ, переодягнувшись, привітно подав руку. — Ви були на концерті? Які враження?

— Про них, сподіваюсь, свідчила реакція публіки. Ваша програма була побудована в основному в ліричному ключі. Це не випадково!

— Ні. Через пісню ми прагнемо пробитися до найтонших почуттів слухача, викликати в нього свідоме ставлення до українського фольклору.

В цей час підійшла Антоніна МАРЕНИЧ.

— Антоніно Олексієво, що ви як художній керівник

колективу думаєте про стан сучасної української естради?

— Ви помиляєтесь. Я — музичний керівник, а взагалі-то всі питання ми вирішуємо демократично. Про сьогоднішню українську естраду говорити важко, воно не райдужне. Перемени дали більше творчої свободи, проте деякі питання ще гальмуються. Без хвостів — кілька наших платівок видали за кордоном (одну з них — в Канаді). При цьому не тільки ми, а ще багато ВІА та інших колективів стоять у великій черзі до фірми «Мелодія». Тому час

— Так, це «Журавлі», «Мачки червоні», «Іванове зілля», український старовинний романс «Корінь очі, чорний брови», «Скрипівлі ворітечка», яку ми нещодавно виконали в Луцькій філармонії на святкування 1000-ліття хрещення Русі.

— Якими ж шляхами ви оновлюєте репертуар?

— Щоб знайти і відновити народну пісню, треба пройти до неї певний шлях. В прямому розумінні слова. Не часто, але, на щастя, таке трапляється під час гастролейних подорожей і в нашій країні, і за кордоном. Приходять небайдужі ша-

Пісні «Юрмали-88»

Ось уже більше місяця, як відзвучали останні акорди Всесоюзного телевізійного конкурсу молодих виконавців радянської естрадної пісні «Юрмала-88», а враження незвичайного і яскравого пісенного свята все ще живе в пам'яті.

Третій рік підряд один із популярних курортів країни гостинно приймає у себе кращі, відібрані в результаті складної багатоступінчастої системи (в регіональних конкурсах брало участь понад 200 вокалістів) молоді естрадні сили.

Понад два тижні Юрмала без перебільшення живе піснюю, відклавши вбік всі справи і турботи курорту. І лише щасливикам поталанить потрапити на заключний гала-концерт конкурсу в головному концертному залі Юрмали «Дзінтарі».

Три роки — зовсім невеликий строк для серйозної справи. Але вже і за цей час Юрмала відкрила для любителів естрадної музики імена Родріго Фоїна, Валентини Легкоступової, Ольги Раєвської, Уїса Розі, Ігоря Дімаріна.

Чим же запам'яталася «Юрмала-88»? Олександр Малінін, переможець конкурсу, з величезним полуниним тортом у руках. Ця фотографія обійшла багато газет, які назвали «Кориду» у його виконанні приємним сюрпризом конкурсу. Питання про перемогу було практично вирішеним. І тільки пізніше ми дізналися, що володареві «Гран-прі» уже 30, перші кроки на сцені він зробив у Свердловську, де закінчив естрадну студію при місцевій держфілармонії і де співав в Уральському народному хорі. Потім робота в московських групах, в тому числі в групі Стаса Наміна.

Талант його різнобічний. Пісню, виконану в фіналі «Обережно! Двері зачиняються», він написав з композитором І. Осоловим. Цікаво, що порівняно нове для радянського слухача ім'я уже добре відоме у США, де готується до випуску диск із піснями у виконанні Малініна. Робота над платівкою йшла разом з американським співаком та композитором Дейвідом Померанцем.

Мабуть, не віднесеш до розряду несподіванок успіх співаків із прибалтій-

ських республік. З року в рік у Юрмалі вони зміцнюють свої позиції. Ось і цей конкурс примусив говорити про прибалтійську школу: перші три премії завоювали Еріх Крігер (Таллін), Зігфрід Муктупавелс (Рига), Кастіс Кербедіс (Паневежис).

Мало хто в залі в ході конкурсу міг передбачити, що володарем першої премії стане Е. Крігер. Всі віддавали перевагу іншому і добре відомому в Латвії З. Муктупавелсу, котрий став другим. Але, думавшись, зробили своє діло стиль і манера виконання Еріха, які, за визнанням журі, більше всього відповідали духу «Юрмали-88».

Одним відзначимо, що опитування лауреатів і дипломантів конкурсу, проведене журналістами, показало: симпатії віддані все ж З. Муктупавелсу. Він же одержав і найбільшу кількість інших призів: приз глядацьких симпатій, приз присутніх на конкурсі іноземних журналістів, нагороду цієї ЛКСМ Латвії «За ясраву», що відповідає сприйняттю молоддю, інтерпретацію пісень і приз латвійської молодіжної газети.

Третьою премією була також відзначена молода узбецька співачка Азіза Мухамедова. Цікаво, що відома у нас в країні фірма «Дзінтарс» присвоїла їй свій приз як «найбільш екстравагантний і яскравий» учасниця конкурсу.

Юрмальський фестиваль пісні завершено. Можна, звичайно, сперечатись про те, що деякі нововведення (співання під фонограми, записані в різних технічних умовах) поставили виконавців у нерівні умови, що прозвучало надто багато напівабутих пісень, що не завжди безстороннім було журі, однак важко не згодитися з тим, що «Юрмала-88» відкрила нашої естради нові імена. Як складеться їх доля?

Зразу ж після конкурсу його лауреати — А. Малінін, Е. Крігер, З. Муктупавелс, К. Кербедіс і А. Мухамедова відправились в концертне турне по Польщі. До них приєднається і володар «Гран-прі» «Юрмала-88» Р. Фоїн з групою «Ремікс». А в 1989 році лауреати «Юрмали-88» проїдуть разом з учасниками Маршу миру по США.

Вперше організатори конкурсу перерахували 125 тис. крб. на розвиток місткурорту Юрмала і вирішення його екологічних проблем.

В. ЮТКІН.

«РОСІЯ» СПІВУЧА

Якби на нашій планеті, стверджував хтось із мудреців, було тільки одне місце, звідки видно зірки, то люди обов'язково прагнули б до нього. Борис Васильович Пригула до мудреців чи провидців себе не відносить, та він знає: в Аджамаці таке місце є. Більше того, музичний працітник з багаторічним стажем переконаний: щодівторна і щодівтерга без зайвих умовлень і нагадувань трудовіники місцевого колективу «Росія» поодиночі і сім'ями поспішатимуть до сільського будинку культури. Бо присвятити годину другу улюбленій справі, що дарує відчуття радості, натхнення, відволікає від буденщини, на думку Бориса Васильовича — все одно, що втамувати спрагу кришталево чистою водою чи побачити світло далекої зорі.

Двічі на тиждень ось уже протягом багатьох років колективники з «Росії» зби-

раються на репетиції хору. Колектив цей відомий своїми творчими здобутками далеко за межами області, має почесні відзнаки фестивалів і конкурсів, по праву носить звання народного. Та мова не про дипломи і грамоти, навіть не про вдалий дебют на телебаченні.

Мова про інше: справжній дух колективізму, що пагує в господарстві, допомагає його трудовіникам вирішувати найскладніші питання.

— Спільні заняття, підбір репертуару, виступи перед односельцями і хліборобами району зробили нас друзями, одиодушними, — розповідає учасниця хору Галина Дмитренко. — Тепер навіть важко уявити своє життя без задушевних пісень, що дарують і нам, аматорам, і вдячним слухачам стільки радості...

Галина — одна із сорока шести учасників народного хору. Працює діловодом у конторі, співає шість років. Відвідує хоровий колектив і її чоловік, головний агроном господарства Володимир Дмитренко. Власне, у «Росії» співають всі, без поділу на ранги і посади. По-

дружжя Олександр та Євгенія Греські — свинарка і механізатор. Голова правління колгоспу Андрій Крикуненко та його дружина Зінаїда — бухгалтер місцевого побутокбінату. Водій Григорій Козак і головний економіст Анатолій Швейчак...

Під час відвідань Аджамаки вдалося поговорити з багатьма учасниками народного хору, почути пісні у його виконанні. Щірі і запальні, жартівливі.

Люди охоче розповідали про свого керівника, Бориса Васильовича Пригулу — відмінного музиканта, імпровізатора. «На ньому, вважаєте, весь наш колектив тримається», — мовила Галина Миколаївна Дмитренко. Вона ж поставила питання, яке так і залишилося без відповіді:

— Гарний у нас хор, ним гордиться треба, — мовила несподівано. — Одного не зрозумію: чому відвідують його здебільшого люди літні чи середнього віку, а молодь йде неохоче?

А Й СПРАВДІ — ЧОМУ?
М. ПОЛІЩУК.
Кіровоградський район.

Голова газети
Молодий комунар
Річного настрою.
Тріо Маренич
В. Маренич
О. Маренич
А. Маренич

Бесіду вів
К. ГРОМАДСЬКИЙ.

САЛОН „МК”

«Я ЩЕ НЕ ЗНАЙШОВ ТОГО, ЩО ШУКАЮ»

Для ірландського квартету «Ю-2» все почалося в Дубліні 1977 року — тоді ударник Леррі Маллен помістив оголошення про набір групи. Незабаром на першу репетицію прийшли гітарист Едж (справжнє ім'я — Девід Еванс) і бас-гітарист Едам Клейтон. Скоро до них приєднався й лідер-вокаліст Боно (справжнє ім'я Пол Х'юсон).

Талант і працелюбність музикантів з часом принесли плоди. Першим дебютом був альбом «Хлопець», виданий 1980 року. На нього одразу звернули увагу і прихильники рок-музики, і критики. Наступний «Жовтень» спричинив черговий сплеск популярності групи.

Альбоми «Війна» та «Під криваво-червоним небом», що вийшли у 1983 році тиражем у сотні тисяч примірників, дістали титули «платинових» і потрапили до списків найгучніших бестселерів. Але найбільшу славу «Ю-2» приніс п'ятий диск «Незабутній вогонь». Композиція, яка

дала назву альбому, виявилася у списку найпопулярніших хітів світу. Подібного успіху досягли наступного року диски «Поганий» (у концертній версії) та «Любов теж спотикається». У тому ж 1985 році музиканти організували власну студію звукозапису «Мазер Рікордс».

Минулий 1987 рік приніс шостий, довгожданий альбом «Дерево Джошуа». Окремими дисками вийшли композиції з цього альбому «З тобою чи без тебе», «Я ще не знайшов того, що шукаю» і «Де вулиці без назв». Ці альбом і диски визнані кращими хітами по обидва боки Атлантики.

Напочатку 1988 року група виступила в США, де її турне знято на плівку. Повнометражний фільм вийде на екрани Європи вже восени. Зиски від гастролей, зокрема, дозволили Боно придбати 2 будинки на Роуд Айленд у 350 кілометрах від Нью-Йорку за неповних 3 мільйони доларів. Незабаром має вийти їхній перший подвійний

альбом.

У назві групи, якщо її прочитати вголос англійською мовою, можна відчутися якийсь зашифрований зміст — «Ю ту» — «І ти також». Це свідчить про активну громадянську позицію музикантів. Відомий американський критик Джей Кокс висловився так: «Це колектив, котрий вірить, що рок-музика має моральний імператив і соціальну справедливість». Гучний успіх групи спеціалісти пояснюють, перш за все, тим, що «Ю-2» вже давно співає про наболілі проблеми, безсторонньо висловлюється про багато речей. Тому інтерес молоді до соціально і політично загостреної рок-поезії, що особливо посилюється останнім часом, і визначив колосальну громадянську увагу до групи.

«Ю-2» складають (зліва направо): Леррі Маллен — 26 років, ударні; Боно — 28 років, вокал; Едж — 26 років, гітара; Едам Клейтон — 27 років, ударні.

I. В ПОЛОНІ НЕСПОДІВАНОК

ЦІЛКОМ нормально, — посміхнувся він. — Нормально, — додав уже серйозно. — Підлітки ж, які, до речі, представляли «металістів», нічого поганого не робили. Тільки й того, що не були пасивними споглядачами, а з усією безпосередністю, властивою особливостям їхнього віку, сприймали концерт і висловлювали свої емоції.

Хіба що трохи миготіли перед очима деяких глядачів, які сиділи поблизу. Але

— Насамперед у їхній сучасності, активному втручанні в проблеми життя, в його, так би мовити, молодіжності як за змістом, так і за формою; нарешті, в новизні подачі матеріалу.

— Якщо йдеться про таку «новизну», як оглушливе звучання музики, сліпучі спалахи світла, димові пелени на сцені і в залі, то дозвольте з таким не погодитись. Хто з батьків може радіти, що в їхніх дітей, прихильників року, поступово відмирають слухові клітини, підбивається нервова система, псується зір, що в легені потрапляє забруднене повітря! Особливо це стосується самих виконавців року, яким часом доводиться давати по кілька концертів на добу.

бо є з чого вибирати. Її вабить зміст, майстерність співаків і музикантів, яка нерідко сягає віртуозності, вона прагне бути співучасницею сценічних дій, насичених актуальною молодіжною проблематикою. І таких концертів стає все більше з розвитком гласності, демократії, змагальності колективів, зайнятих рок-музикою.

2. ЧИ ВИННІ ПІДЛІТКИ?

— І все ж, погодьтеся, рок прищеплює однобокий музичний смак, відвертаючи

чого, наприклад, виконувати ліричну пісню на всю силу, хоч вона і ритмічна? Різні бувають і музичні жарти, інші твори. Чергування спаду і наростання сили звуку несе свої нюанси, які завжди прикрашають концерт, роблять його виразнішим.

Вже й сьогодні рок зовсім інший, ніж був кілька років тому. Він став багатограннішим, злободеннішим, наступальнішим. Владно зазвучали животрепетні авторські пісні, сучасна молодіжна музика з елементами класики, радіє творчість самодіяльних композиторів.

Зокрема у нашій новій програмі використано прийоми поліфонії з класичної спадщини Генделя, Баха, що надало окремим номерам окрасу і силу звучання ор-

СПЛЕСКИ ЕМОЦІЙ

Рок сьогодні і завтра.
Діалог після концерту рок-групи
«Контакт» Кіровоградської
обласної філармонії.

в цьому не їхня вина, а упущення дорослих. Слід було за прикладом багатьох областей Російської Федерації та інших республік країни відвести для них спеціальний майданчик. Нехай собі рухаються, радіють, співають, виявляють свої здібності.

Хто знає, може саме в такі хвилини розквітуть прокльовуються паростки майбутніх талантів, прагнення дерзати, творити, вносити щось своє у життя. Може, з теперішніх «металістів» вийдуть у майбутньому справжні металурги, натхненні митці сцени, відважні підкорювачі космосу, майстри інших професій. Як би там не було, але переконаний, що наші підлітки не ростимуть байдужими, пасивними. Адже розвивають у собі такі важливі риси, як сміливість, відвертість, наполегливість, почуття колективізму, виявляють неабияку активність та ініціативу.

Та й хто такі «неформали»? Це ж наші радянські юнаки, які, відчувши свіжий вітер перемін, вирвалися «із задвірків» застійного періоду і прагнуть активно боротися за своє місце в суспільстві, але не завжди знають, як це робити. І навіть їхні ігри «в металістів», «рокерів» та інших «неформалів», навіть із деякими збоченнями, що, на жаль, трапляються, сприяють цьому, бо є не чим іншим, як протестом проти застійних явищ.

— Але ж емоції бувають різними — часом межують з проявами хуліганства, безкультур'я...

— Хто був на нашому концерті, міг переконатися в протилежному. В залі панувала атмосфера взаєморозуміння, тісного контакту глядачів з артистами, цікавого активного відпочинку. Юні глядачі наочно виявили настрої присутніх. І, хоч імпровізували, як кажуть, із своєї дзвіниці, але меж дозволеного не переступали, вели себе цілком пристойно, з гідністю.

— А що означають оті різки з пальців на руках, і різні випадки ними в бік сцени? — О, то страшно, символ самого сатанізму! — з удаваним жахом промовив Костянтин. — Це, так би мовити, коронний ігровий номер «металістів». Мовляв, сколю тебе різками.

— На зразок Кози-дерези з однойменної казки!

— Не зовсім так. Тут поняття значно ширше. Під словом «тебе» слід розуміти усе погане, віджили, застійне, з чим треба боротись. Ото ж і «сколють» його з таким завзяттям, що й пів часом капає, сорочку хочеться скинути. Та не можна, бо ж не на пляжі знаходяться...

— У чому ви бачаєте притягальну силу рок-концертів?

На концерт за новою програмою, що недавно відбувся в залі філармонії, завітали глядачі різного віку — від підлітка до пенсіонера. Півтори години були вони в полоні голосної музики, авторських пісень на гострі молодіжні теми, навалених світлових і димових ефектів.

По-різному сприймали концерт присутні. Представники старших поколінь — більш стримано, критично, з оглядкою на доцільність, виховний вплив. Молоді, яких було більшість, — радісно, захоплено. Підлітки ж так захопилися, що самі стали артистами. Залишивши свої місця в партері, вони згуртувалися ліворуч перед сценою, жестикулюючи, підспівуючи супроводжуючи програму, надто емоційно, на зразок болісних футбольних команд висловлювали своє захоплення.

Чи нормально це? Чи не заважає така бурхлива реакція іншим глядачам, артистам? Чи не спричиниться рок до перекосів у вихованні молодого покоління, зокрема однобокого розуміння музики, всюдозволеності у поведінці, егоїзму й неповаги до старших?

Після концерту я зустрілася з керівником групи «Контакт» — колишнім випускником музично-педагогічного факультету Кіровоградського державного педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна Костянтином Пилип'юком.

Де ж у цьому здоровий глузд! Навіщо свідомо ставити під загрозу здоров'я людей, тим більше молодих!

— Це, можна сказати, збитки західного року, який прийшов до нас порівняно недавно. А оскільки його заборонили, то він набув нечуваної популярності ще до появи на сцені. Тому на перші концерти молоді буквально валом валили в двері культосвітніх закладів. Адаже, як гласить народна мудрість, заборонений плід — солодкий.

Глядачі, особливо юні, намагалися копіювати своїх закордонних однолітків, не задумуючись над етикою поведінки. Та й часу для дурниць вистачало, бо зміст пісень, написаних іноземною мовою, випадав, крім гучного звуку, шуму і зовнішнього блиску нічого не лишалося.

Тепер ту ж саму молодість, як кажуть, і калачем не заманиш на поганий концерт,

увагу молоді від класики, революційних пісень, народної пісенно-музичної творчості. Хіба ж це не дикість заявляти, що ми, мовляв, не любимо нічого, окрім сучасної молодіжної музики?

— А як же можна любити те, чого зовсім не знаєш і не розумієш? Хіба ж вина молоді у тому, що в період застою ніхто не займався її вихованням, у тому числі й естетичним? Де вона могла почути історичну пісню свого народу, фольклорну — дідів і прадідів, коли навіть коліска пісня матері стала великою рідкістю? А саме ж ця пісня повинна входити, як кажуть, у плоть і кров маляти.

Як викладають музичну грамоту в школах? Це схоже на пародію. Мало того, що самі програми складено примітивно, то вони ще й рідко де виконувалися. «Вивчення» їх зводилося здебільшого до заучування на слух кількох піонерських пісень без аналізу їхнього змісту, музичної композиції, засобів вираження. Ще добре, коли пісні виконувались під баян чи акордеон. А то просто забувалися. Про класику й мови не було.

Звідки ж візьметься розуміння музики у нашого сучасника-підлітка, коли його в цьому, будемо відверті, обкрадали? Що ж лишиться, коли забрати ще й рок? Багатьох хвилює сьогодні ця проблема, у тому числі й нас, артистів рок-групи.

3. РОК МАЙБУТНЬОГО

— Які ж перспективи дальшого розвитку року?

— Досить заманливі. Особливо тоді, коли він перебуває у руках фахівців, що мають відповідну музичну освіту і творчо ставляться до своєї справи. Адже рок, як і все життя, не стоїть на місці. Він розвивається, зазнає змін, вдосконалюється. Важливо прискорити цей процес, робити його невідворотним, збагачувати зміст, знаходити нові форми вираження, водночас зберігаючи стиль.

— Насамперед, знизити силу звучання музики і не зловживати сумнівними зовнішніми ефектами.

— До цього теж треба підходити творчо. Музика ритму за своєю природою навальна, голосна. Але ми можемо регулювати силу її звучання шляхом добору різноманітних пісень і музичних творів. Для

гання музики. Все більше проступають мотиви народного пісенно-музичного фольклору у творах самодіяльних акторів.

Значно зросла виконавська майстерність і сценічна культура артистів року. Нерідко на грані віртуозності виконують свої номери гітарист нашої групи Олександр Ігнат'єв, виконавець на ударних інструментах Станіслав Наумов, бас-гітарист Микола Коцюрба. Тепло сприймають глядачі виступи соліста Леоніда Омеляненка, чудово володіє клавішним інструментом Геннадій Матвеев. Усі вони мають музичну освіту — вищу і середню, працюють творчо, захоплено.

— Яким вам бачиться рок завтрашнього дня?

— Я вірю в народження якісно нового нашого вітчизняного року: веселого, життєрадісного, активного, справді народного. Для цього є реальні передумови і, насамперед, революційна перебудова, оновлення життя.

Але таким рок може стати лише за умови гармонійного поєднання притаманної йому традиційної ритміки з елементами класики, мелодикою і гумором народного фольклору. Над цим і працюємо. Старанно, наполегливо. Кожна нова програма — то хоч маленький крок до мети.

Піднімаємо тепер тему «Я — сучасник». Ставимо перед собою завдання висвітлювати з допомогою художніх засобів не лише проблеми і ставлення до них, а й крупним планом самого сучасника у боротьбі за оновлення життя. Причому всебічно — з усіма позитивними і негативними рисами, здобутками і прорачунами.

Що ж до перспективи, то мрію про український, навіть кіровоградський рок, який би мав свій національний колорит і віддзеркалював життя рідного краю, його неповторну культуру. Краю Сковороди і Шевченка, Гоголя і Франка, Павла Тичини, Остапа Вишні і Сосюри — всього нашого щедрого на добро і таланти українського народу.

* * *

У найвіддаленіших кутках нашої країни побувала рок-група здібного керівника і композитора Костянтина Пилип'юка. Її гаряче аплодувала молодість Заполяр'я, Закарпаття, Далекого Сходу, Молдавії, Білорусії, інших братніх республік. І скрізь на прощання незмінно лунали прості, але такі дорогі серцю слова визнання: «Приїздіть іще!»

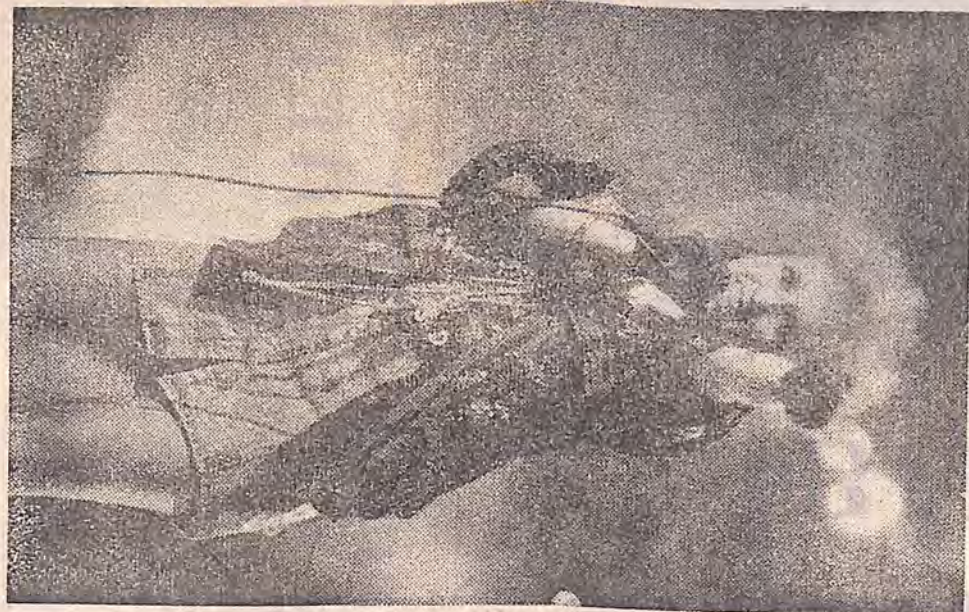
Варвара ОСТРОВЕРХОВА,
журналіст.

м. Знам'янка.

«Фотографій артистів не висилаємо!» — ми, часом, засму-
чуємо своїх читачів такими відповідями на їхні прохання.
Авжеж, редакція — не фотоательє. Та сьогодні ми спробуємо
зробити читачам крок назустріч, використавши газетну полосу
як фотовітрину. На знімках — співаки та музиканти, котрі,
судячи з пошти, ходять у вас, друзі, в кумирах.

Валерій ЛЕОНТЬЄВ.
Олександр БУЙНОВ (зліва) та Сергій ПЕРЕГУДА з «Ве-
селих хлоп'ят».
Лайма ВАЙКУЛЕ (посередині).
Ірина АЛЕГРОВА.
Група «Браво». Справа — Жанна АГУЗАРОВА.
Дмитро УМЕЦЬКИЙ («Наутітус Помпілій»).

РОК... ВІД САТАНИ?

ДЕВІД БОУІ... Це ім'я знайоме усім прихильникам рок-музики. Його гостросоціальні пісні доводять до шаленства респектабельних буржуа, а те, що він належить до ліворадикальної течії англійського року, зробило його популярним серед трудящої молоді на Заході.

Його справжнє ім'я — Девід Роберт Джоунз. Він народився у Бріксто́ні — гетто чорних британців. Спочатку юний Девід захоплювався джазом Джона Колтрейна, сам грав на саксофоні. В 1963 році створена ним група «Девід Джоунз і третій, що знизу» випустила не дуже вдалий альбом. Після цього Девід взяв псевдонім Боуї, щоб його не плутали з Девідом Джунзом з відомої групи «Манікіз». Потім праця у студії міма Ліндсея Кеша — цей досвід було покладено у основу театралізованих шоу-концертів Боуї.

В 1967 році відома фірма «Декка» випустила другий диск «Світ Девіда Боуї». Новий підхід співака до рок-музики відображено в альбомі 1969 року «Спейс оддіті» («Дивний випадок у космосі»). Це історія про такого собі майора Тома, який вирішив не повертатися з космосу на Землю. В Англії у супроводі пісень з цього альбому показували всі ре-

Жан-Поль Режимбаль, канадський священник, стверджує, що рок-музика, крім негативної фізіологічної дії на організм людини, справляє ще більш страшний та руйнівний психологічний ефект. На думку Режимбала, значні порушення в психічному стані фанатів року виникають тому, що рок-пісні несуть у собі «підсвідомі повідомлення» для передачі «євангелія від сатани», тобто закономірні у текстах пісень спеціальні заклички, які, обминаючи свідомість, формують у підсвідомості небезпечні для психіки структури. На перший погляд, сатанинські по-

слання — це звичайні невинні римовані рядки. Але їх справжній сенс розкривається при прослухованні «задом наперед». За словами Ж.-П. Режимбала, «рок-музика стала на широкий шлях звершень диявольського зла» в 1968 році, коли в пісні «Револуція № 1» та «Револуція № 9», які входять до «Білого альбому» групи «Бітлз», музикантами було вкрито «привіт від сатани».

Крім «Бітлз», до «чорного списку» священника потрапили такі групи, як «Роллінг Стоунз», «Лед Зепелін», АС/ДС, «Кісс», «Блек Саббат» та багато інших.

«Повідомлення», які

завдяки рок-музиці потрапляють у підсвідомість, на думку Режимбала, несуть різноманітне інформаційне навантаження. Це й спонукає до самогубства, заклики до ставлення до творчості, насильства, гвалтування, бунту проти існуючого порядку. Окрім того, «повідомлення від сатани» ідуть у супроводі ультразвукового сигналу, який навісміє вводить у музичний супровід. Дія сигналу аналогічна дії наркотиків і тіло приємно розслаблюється в той час, як мозок отримує додаткову активність для того, щоб було полегшено розшифрування коду.

Автори концепції таких «повідомлень» — це орден ілюміністів, який виник у Баварії ще в XVIII столітті. Режимбаль стверджує, що рок-музика — це «невід'ємна частина світового заклоту, який було задумано ілюмінатами, основна мета якого — приведення молоді до «інтернаціоналізму», щоб полегшити прихід... до влади «єдиного світового уряду». Послідовний розрив зв'язків з родиною, церквою, національними та культурними цінностями приводять до того, що молоді втрачає почуття своєї приналежності до тієї чи

іншої соціальної групи, тієї або іншої країни і повинна відчувати себе «громадянином світу» без закону, без віри, без яких би то не було обов'язків по відношенню до інших хазяїв, крім ілюміністів та сил зла, хоча ця залежність і не завжди є усвідомленою.

Таким чином, рок-музика «як соціокультура» політична, економічна, моральна і духовна революція повинна «розвінчати і скинути всіх і всіх».

Отже, справи зі свідомістю прихильників року, особливо хебі-металістів, зовсім погані. Але жаль, що у свідомості самого Ж.-П. Режимбала тісно переплелися раціональні моменти зі сповзанням до реакційного твердження про негативний характер як рок-революції, так і революції взагалі. Може бути, що канадський священник погано знайомий із матеріалістичною діалектикою та соціально-класовим підходом до явищ культури, а може, Режимбаль просто ненавидить комунізм. Чому б ще йому приписувати революціонером зв'язок з оккультизмом, застосовуючи прийоми, які були добре апробовані усіма монархами ще за часів Великої Французької революції!

(1986) платівка «Сьогодні ввечері». Останнім часом Боуї багато уваги приділяє проблемам сімейного життя. «Страх — головне питання у світі. Люди бояться всього, на що вони не схожі. Чорні бояться білих, білі чорних, при цьому вони ігнорують обставини, у яких живуть». Хлопець та дівчина, яких Боуї зняв у відеокліпі «Давай станцюємо» — австралійські аборигени.

Таким чином співак намагається привернути увагу до проблем аборигенів, на яких дивляться як на плем'я, що вмирає. Щодо музики, то в 80-ті роки Боуї записав разом з іншими відомими музикантами кілька синглів, що стали хітами: «Під тиском», разом з Ф. Меркьюрі у 1982 р., «Танцювати на вулиці» з Міком Джагером в 1986 році. «За роки нескінченних експериментів я багато чому навчився», — говорить Боуї, — тепер настав час весь цей досвід виразити в дуже простій формі, ясною мовою... Я відчуваю, що повинен присвятити себе тому, щоб робити людям добро. Це примушує мене поставити під сумнів нійгілізм, яким була наповнена музика мого раннього періоду і від якого я, на щастя, відмовився з часом. Зараз настала пора виробити позитивну програму».

Вони знову разом і, здається, назавжди — принаймні так стверджують Йон ЛОРД (9.06.1941), Річі БЛЕКМОР (13.04.1945), Роджер ГЛОВЕР (30.11.1945), Йен ПЕЙС (29.06.1948) та Йен ГІЛЛАН (19.03.1945) (на знімку — зліва направо). Це «Діп перпл» зразка 1977 року, тобто, група у своєму «золотому» складі, який на початку 70-х років вивів її у лідери світового року. Доля розкидала їх по різних групах, але 1984 року музиканти знову зустрілися в групі своєї юності.

СУПЕР-СУПЕРЗІРКА

портажі про експедицію «Аполлона-9». Потім — альбом «Людина, що продала світ» (1970). Він став «золотим» у Англії та США. Саме у цей час Девід починає працювати з групою «Павуки з Марса» у складі: Мік Ронксон (гітара), Тревор Боулдер (бас), Вуді Вудмежі (ударні). 1971 — альбом «Ханні Дорі». А через рік — альбом, завдяки якому Боуї став суперзіркою — «Зіггі Стардаст та павуки з Марса», де співак познайомив слухачів із своїм новим образом космічного пришельця. Ця платівка відразу стала «платиновою» у США та Англії. Відтоді Боуї завжди у списках країн.

Альбомом Боуї завжди притаманний стрункий сюжет, незважаючи на фантастику, вони — про земні справи. За слова-

ми музиканта, «кожний альбом на диво вдало відображав певну епоху, був фотографією часу, у якому я тоді жив». Після альбомів «Алладін Сейн» (1973) та збірника «Обривки» Боуї заявив, що він іде з шоу-бізнесу. Він більше ніколи не виступив з «Павуками». Альбом 1974 року «Алмазні собачки» — це пародія на західний світ споживацтва, а елементи деяких пісень — свого роду «кітч на кітч». Боуї іде до Лос-Анджелеса, де записує альбом «Молоді американці», саркастичні нотатки своїх вражень від каліфорнійського життя. У музиці відчувається вплив «соул», «диско». Пісня «Фейм», що була написана разом з Джоном Ленноном, і стала першим синглом Боуї в авангарді американсько-

го хіт-параду, — найбільш в'їдлива. «Ось ти й отримав все, про що мріяв. І що ти тепер будеш робити з цим усім, дурню?». «Стейши ту стейши», його друга сольна платівка, стала кращим альбомом 1976 року, і, на думку критиків, найбільш вдалим за всю його музичну кар'єру. У цей період творчий метод Боуї полягає у відборі та синтезі характерних рис навколишнього суспільства, а потім, як результат — їх видача у такому вигляді, що шокував навіть прихильників співака. Але коли Боуї відчував, що іронія та епатаж, на яких був замишаний його успіх, входять в моду, він різко змінював тон і наслідував вже над своїм епатажем. Боуї оселяється у Західному Берліні, знімається

в кіно, виступає з публічними заявами, де засуджує фашизм. Боуї співпрацює з видатним майстром електронного авангарду Брайаном Ено. В альбомі 1977 року «Лоу» («Низький») він наполегливо проводить думку про небезпеку руйнування людської цивілізації. Трилогію цих років завершують платівки «Герої» та «Мешканець». Боуї багато мандрує, співає про свої нові враження: «Варшава», «Політ у африканський полі». 1980 рік — новий альбом «Жахливі чудовиська» і знову повний образ, музика, як і на початку 70-х, мелодійна, без експериментів з електронікою та етичними ритмами. Боуї знімають у фільмах, відеокліпах, шоу. Альбом 1984 року «Давай станцюємо» став «платиновим». Слідом

У свідомості своїх прихильників Брюс Спрінгстін назавжди буде пов'язаний із найвідомішим своїм хітом — «Народжений у США», який відзначив сам президент Рейган. Президент намагався зіграти на популярності співака, щоб підкреслити свій демократизм — адже, починаючи з 1975 року [платівка «Народжений у США»], «Брюс із року в рік послідовно розвиває своїми піснями міф про «американську мрію». Батьки Брюса — робітники. І тому, коли він починає працювати на сцені, то досить сильно відрізнявся — і соціальною позицією, і різким, і надричним хрипом вокалом, — від колишніх розмальованих «бунтарів» — хіппі, які на початку 70-х легко, без труднощів стали невід'ємною частиною шоу-бізнесу. А от Брюс, незважаючи на неофіцій-

УЛЮБЛЕНИЙ БУНТІВНИК ПРЕЗИДЕНТА

ний, але вагомий титул «бос року», майже у кожній пісні висловлює протест проти влади грошей, які заробляють ті, хто дотримується головного принципу Америки: «чесно працюєш — розбагатієш». Брюс став свого роду протестуючим символом США, до якого вже зикли. Він не дуже турбує ФБР — на відміну, наприклад, від Філа Окса або Джона Леннона, що до самої смерті завдавали роботи таємним агентам. До того ж «бос року» ніколи не поспігав на свято американських пуритан — любов. Два роки тому Брюс одружився. Його дружина, фотомодель Джуліан Філіппс — можна сказати, саме вті-

лення глянцевої обкладинки Америки. Новий альбом Спрінгстіна «Тунель кохання» узагальнює досвід музиканта від сімейного життя: «Звикни до думки: якщо ти в'їхав у тунель кохання, то вже не зможеш розігнутися». Цей альбом також піднімає деякі проблеми сучасного життя Сполучених Штатів. Мати-одиначка з пісні «Запчастини», не маючи грошей на життя, продає перстень. Бізнесмен із пісні «Тебе не одержати», назбираючи купу грошей, з подивом бачить, що неспроможний покохати когось заодно, якщо йому подобається дівчина не з його кола. Рецензія на альбом у журналі «Нью-

Йорк таймс» закінчується словами: «Спрінгстін із проблемами, як і раніше, воює, гордо тримаючи голову». Чому ж не воювати, якщо ідуть гроші за перші місця у хіт-парадах...

Додамо, що Спрінгстін — єдиний у світі співак, який відважився випустити фантастично дорогий альбом із п'яти платівок з концертними записами 1975—1985 років. До нього тільки група «Чикаго» випустила альбом із чотирьох платівок, що мав досить скромний успіх. А у Брюса, як завжди — перше місце серед хітів. До речі, Держконцерт запросив його та Стіва Вандера на гастролі у СРСР. Славний Вандер погодився, а Спрінгстін відмовився. Фінансові умови не сподобалися. Що ж, це його особиста справа. Матеріали полоси підготував В. ШИЛО.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

3 29 серпня по 4 вересня

ПОНЕДІЛОК

29 СЕРПНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Росія молода». Художній телефільм. 5 серія. 9.40 — Клуб мандрівників. 10.40 — Новини. 11.30 — Новини. 11.45 — Конкурс танцювальних колективів на приз газети «Труд». 16.20 — П'ятирічка: діла і люди. Прем'єра документального телефільму. 17.00 — Новини. 17.05 — «Таллінські музичні картини». Композитор Е. Тубін. 17.25 — «Я, ти і всі ми разом». 18.10 — «Перші зустрічі». Мультифільм. 18.20 — «Поле нашої надії». Телеарис. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — «Будівельники». Про подолання в організації кооперативів. 19.35 — Грає Л. Зільберштейн (фортепіано). 19.50 — «Росія молода». Художній телефільм. 5 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Музичні зустрічі в Бані. Естрадна програма. 22.25 — «Намєра дивитися у світ». Про колишніх радянських громадян німецької національності, які виїхали на постійне місце проживання в ФРН. 23.25 — Сьогодні у світі.

УТ

16.30 — Новини. 16.40 — «У дзеркальному залі». 17.40 — Мультифільм «Звільнений Дон-Кіхот». 18.00 — Док. фільм «День у музеї». 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Телефільм «Фантазія». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Час рішень — час дій». 20.00 — Телепортаре. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Все про кіно». 23.00 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — «Тургенєвське літо». Про фольклорне свято у селі Тургенєво Тульської області. 8.45 — «Подорож по Москві. Ленінський проспект». Документальний телефільм. 9.05 — Російська мова. 9.35 — За безпеку духу. 9.40 — «Невідомий солдат». Художній телефільм для дітей. 1 серія. 10.45 — Музична передача для юнацтва. Л. Бетховен. 12.30 — Новини. 12.35 — Л. Толстой. «Дитинство. Отрочтво. Юність». Телевістатив. Частина 1. «Дитинство». 18.00 — Новини. 18.15 — «Служу Радянському Союзу!». 19.15 — «В майстерні художника». М. Андронов. 19.30 — Футбольний огляд. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Міжнародна панорама. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Снарка». Художній телефільм. 23.05 — Новини. 23.15 — Музична передача «Ранкова пошта» (повтор).

ФУТБОЛ

МАТЧІ ДВА — ОЧКО ОДНЕ

Саме такий здобуток — одне очко з чотирьох можливих — записала на свій рахунок «Зірка» після зустрічей із севастопольською «Чайкою» та керченським «Океаном». У першому матчі, де суперниками наших земляків були севастопольці, йшов відкритий, атакуючий футбол. На п'ять м'ячів, забитих гостями, «Зірка» відповіла трьома (Денісенко, Сомфалов та Алексєєв). Зустріч з «Океаном» пройшла у рівній боротьбі. Наприкінці матчу рахунок відкрив піззахисник «Зірки» Ігор Різніченко. Гості відповіли не менш красивим ударом вже через кілька секунд. Нічия — 1:1.

ВІВТОРОК

30 СЕРПНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Росія молода». Художній телефільм. 6 серія. 9.45 — «Живи, Земле!». Екологічна програма. 10.45 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Програма Красноярської студії телебачення. 16.45 — Новини. 16.50 — Прем'єра документального телефільму «В'єтнам — рік дракона». 17.40 — Виступ ансамблю «Мзіурі». 17.55 — Прем'єра документального телефільму «Кіровоград, учителю Єдигею». 18.15 — Наука: теорія, експеримент, практика. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — «Діючі особи». Відраження за листом. 19.50 — «Росія молода». Художній телефільм. 6 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Прем'єра документального публіцистичного телефільму «Слухай, товаришу...». Розповідь про XIX Всесоюзну партконференцію. 23.15 — Сьогодні у світі. 23.25 — Пісня-88.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Доброго вам здоров'я. 9.45 — Телефільм «І знову я належу не собі». 10.55 — «Все про кіно». 12.05 — «Відеоміні». Музична розважальна програма. 13.05 — Новини. 13.20 — Ф. Мендельсон. Симфонія № 9. 13.50 — Художній фільм «Ніна». 16.30 — Новини. 16.40 — «Наш Маршак». Лялькова вистава. 17.20 — «Агропром: проблеми і пошуки». 17.50 — Рідні наспіви. 18.00 — «Спадщина». Народний самодіяльний фольклорний ансамбль «Туріяни» Новомиргородського району. (Кіровоград). 18.50 — Телефільм «Портрет без рами». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Прямий зв'язок». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Гардемарины, вперед!». 1 серія. 23.00 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Концерт Державного ансамблю танцю «Кабардинка» Кабардино-Балкарської АРСР. 8.55 — «Подорож по Москві. До Лужників через Дівоче поле». Документальний телефільм. 9.15 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.45 — «Невідомий солдат». Художній телефільм для дітей. 2 серія. 10.55 — Французька мова. 2 рік навчання. 11.25 — «Снарка». Художній фільм. 12.40 — Новини. 12.45 — Л. Толстой. «Дитинство. Отрочтво. Юність». Телевістатив. Частина 2. «Отрочтво». 18.00 — Новини. 18.15 — Музичний нісок. 18.45 — Ритмічна гімнастика. 19.15 — Хоккей. Кубок СРСР. Фінал. ЦСКА — «Динамо» (Москва). 2 і 3 періоди. В перерві — 19.50 — Вечірня казка. 21.00 — «Час». 21.40 — «Жива планета». Документальний фільм. 6 серія. «Спекотливі пустелі». 22.35 — Новини.

СЕРЕДА

31 СЕРПНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Росія молода». Художній телефільм. 7 серія. 9.40 — «Слухай, товаришу...». Документально-публіцистичний телефільм. Розповідь про XIX Всесоюзну партконференцію. 11.15 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Співає І. Дем'янова. 16.05 — Програма Казанської студії телебачення. 17.00 — Новини. 17.05 — Школа: час перемін. Про інтернаціональне виховання. 17.35 — «Музична скарбниця». Д. Шостакович. 18.10 — Хвилини поезії. 18.15 — Людина і закон. Охорона прав дитини в СРСР. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Основи економічних знань. «Агро». 19.30 — «Супутник телеглядача». 19.55 — «Росія молода». Художній телефільм. 7 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Мультифільм для дорослих. «Калейдоскоп-71». 1 і 2 випуски. 22.10 — Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна Ісландії — збірна СРСР. У перерві — 23.00 — Сьогодні у світі.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — «Село і люди». 9.45 — Док. фільм «Як нам прийдешнє дається». 11.10 — «Мініатори дружби». 11.35 — «Дитячий кінотеатр». 12.35 — Художній телефільм «Гардемарины, вперед!». 1 серія. 13.55 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — До початку нового навчального року. 17.30 — «Наука і час». 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20 — Оголошення, фотохвилинка. (Кіровоград). 18.30 — «Павлиський казки». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Шляхом оновлення». 20.00 — Перлини душі народної. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Художній фільм «Гардемарины, вперед!». 2 серія. 23.00 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Концерт Державного оркестру казахських народних інструментів імені Курмангазі. 9.50 — «Подорож по Москві. Ленінградський проспект». Документальний телефільм. 9.10 — Німецька мова. 1 рік навчання. 9.40 — «Невідомий солдат». Художній телефільм для дітей. 3 серія. 10.50 — Німецька мова. 2 рік навчання. 11.20 — Мультифільм. 12.00 — Новини. 12.05 — Л. Толстой. «Дитинство. Отрочтво. Юність». Телевістатив. Частина 3. «Юність». 18.00 — Новини. 18.10 — Нічний спорт. Міжнародні змагання. 18.40 — «Три монолози про музику». 19.30 — «Для всіх і для кожного». Тележурнал мод «Марафон». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «...До шістнадцяти і старші». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Екран зарубіжного фільму. «Повітряні ворота». (СРБ). 23.00 — Прем'єра документального телефільму «Синьє мені сад...». 23.10 — Новини.

ЧЕТВЕР

1 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Росія молода». Художній телефільм. 8 серія. 9.50 — Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна Ісландії — збірна СРСР. 11.30 — Людина і закон. 12.00 — Новини. 15.30 — Новини. 15.40 — «Розсіпи, розсіпи...». Фільм-концерт. 16.10 — Мультифільм «Вася Булик та його друзі». «Слон і лист». 16.25 — «Останні залишки великої війни». Документальний фільм. 16.45 — Новини. 16.50 — Сьогодні — День знань. День відкритих дверей. Проблеми вищої школи. 17.50 — Хвилини поезії. 17.55 — Свята дитинства. «3 новим навчальним роком!». Програма для дітей і дорослих. 19.25 — Сьогодні у світі. 19.45 — «Росія молода». Художній телефільм. 8 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Музика в ефірі». Проблеми музичного кінематографу. В перерві — 22.50 — Сьогодні у світі.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — «Азбука добра». 9.45 — Док. фільм «Відкрите питання». 10.15 — Музичний телефільм «Разом з Дунаєвським». 11.10 — Художній фільм «Гардемарины, вперед!». 2 серія. 12.20 — Новини. 12.35 — «Чарівні літери». 16.30 — Новини. 16.45 — Срібний дзвіночок. 17.00 — «Здравствуй, мир здравствуй, друг». 18.00 — «Сьогодні — День знань». Телефільм. «Кіровоград. Учителю Єдигею». (Кіровоград). 18.20 — «...і перший успіх». Концерт. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Театральне фойє». Знайомство з Смоленським державним драматичним театром. (Кіровоград). 20.30 — Сьогодні — День знань. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.20 — Новини.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Подорож по Москві. Від Ленінських гір у Коломенське». Документальний фільм. 8.35, 9.35 — «Світ, що нас оточує». 2 кл. З чого починається Батьківщина. 8.55 — «Сходінка до Істини». Науково-популярний фільм. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Разом з Макаренком». Документальний фільм. 10.40, 11.45 — О. Островський і театр. 9 кл. 11.15 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 12.20 — «Короткі зустрічі». Художній фільм із субтитрами. 13.55 — Новини. 18.00 — Новини. 18.15 — Сільська година. 19.15 — Ритмічна гімнастика. 19.45 — За безпеку руху. 19.50 — Вечірня казка. 20.05 — Екран документального фільму. Прем'єра документального телефільму «Після шкільного дзвоника». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Фільми студій союзних республік. «Парк». Художній фільм. «Азербайджанфільм». 23.15 — Новини.

П'ЯТИЦЯ

2 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Росія молода». Художній телефільм. 9 серія. 10.00 — «Очевидне — неможливе». 11.00 — Новини. 11.10 — «Діючі особи». 15.30 — Новини. 15.45 — «Прощання з Сибіром». 16.15 — «Чого і чому?». Передача для дітей. 16.45 — Народні мелодії. 16.55 — Новини. 17.00 — «...До шістнадцяти і старші». 17.45 — Програма телебачення Соціалістичної Республіки В'єтнам. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Курсом XIX Всесоюзної партійної конференції. Про роботу Смоленської тринотажної фабрики в нових умовах господарювання. 19.35 — «Росія молода». Художній телефільм. 9 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Ваш вихід, артист!». Співають Л. та В. Анісімови. 22.10 — «Погляд». Вечірня інформаційно-музична програма.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Документальні телефільми. 10.05 — Народні таланти. 10.40 — Художній фільм «На золотому гайку сиділи». 11.50 — Новини. 12.05 — Молодіжна студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Док. телефільм «Танці на свіжому повітрі». 17.30 — «Народовладдя». 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — «Екран молодих». Фестиваль СБЗ «Дніпро-88». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Театр і час». Зустріч із колективом Грузинського драматичного театру ім. Марджанішвілі. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Художній телефільм «Гардемарины, вперед!». 3 серія. 22.55 — Новини. 23.10 — «Музичний монітор». Фільм-концерт «Чарівниця вечорниць».

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Подорож по Москві. Вулицями старими, запальними». Документальний фільм. 8.35, 9.35 — Історія. 4 кл. Льодове побіччя. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Костянтин Паустовський. «Назидиці з осінню». Науково-популярний фільм. 10.35, 11.35 — Географія. 5 кл. 3 історії географічних відкриттів. 11.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 12.05 — Новини. 18.00 — Новини. 18.15 — Клуб мандрівників. 19.15 — Лауреати Міжнародного конкурсу ім. П. Чайковського. Е. Анджаларідзе. 19.45 — «В майстерні художника». В. Клинов. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Борги наші», «Кінцева зупинка». Про Будинки-інтернат для престарілих та інвалідів Кантського району Киргизької РСР. 20.45 — «Якщо хочеш бути здоровим». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Кінопанорама. 23.20 — Новини.

СУБОТА

3 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Концерт хору російської пісні Держтелерадіо. 9.00 — До Дня працівників нафтової і газової промисловості. «Велика нафта». 10.00 — Концерт вокально-інструментального ансамблю «Лотос» (В'єтнам). 10.25 — Наша спадщина. Відповіді на запитання глядачів по передачі «Радянський фонд культури». 11.25 — «Очевидне — неможливе». 12.25 — «В країнах соціалізму». 12.55 — Кіномистецтво союзних республік. Латвійська РСР. 14.30 — Новини. 14.40 — До 70-річчя ВЛКСМ. Художній фільм. «Пізнаючи білий світ». 15.55 — «Для всіх і для кожного». Обговорення наступної реформи ціноутворення. 16.55 — Новини. 17.00 — Міжнародна програма. «Батьківщина, яку вкрали». 18.20 — Хвилини поезії. 18.25 — «Ми вас чекаємо». Зустріч з авторами і виконавцями пісень, народжених на землі Афганістану. 18.50 — Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Кін-дза-дза!». 1 і 2 серії. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — В суботу ввечері. Телевізійне знайомство. Віргіліус Норейка. 23.15 — «Джаз... Джаз... Джаз...». 00.15 — Новини.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — До Дня літератури і мистецтва Казахської РСР в УРСР. «На хвилі дружби». 10.40 — Художній телефільм «Гардемарины, вперед!». 3 серія. 11.45 — 3 української класики. В перерві — 12.50 — Новини. 13.45 — Музичний фільм «Воєнні листи». 14.15 — «Найдовший день у червні». 15.00 — «Доброго вам здоров'я». 15.30 — Мультиплекційний фільм «Горбоконик». 16.45 — Скарби музеїв України. 17.00 — Суботні зустрічі. 18.30 — Актуальна камера. 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Кайрат». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Художній фільм «Гардемарины, вперед!». 4 серія. 23.05 — Вечірній вісник. 23.35 — «Світ поезії». В. Мозолевський.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Програма «Думка». Студія представляє... «Куранти». «Площа Революції. Будинки 1». 9.00 — «Вибране». Ф. Абрамов. 10.10 — «Здоров'я». Науково-популярний фільм. 11.00 — «У світі творини». 12.05 — Людина. Земля. Всесвіт. 13.05 — «Осін у лісі». 13.15 — «Ніжний вік». Художній фільм із субтитрами. 14.35 — «До і після опівночі». (повтор). 16.15 — В гостях у Берліні. В. Лютославський. Концерт для оркестру. 16.50 — «Спогад». Мультифільм. 17.00 — Хоккей. Чемпіонат СРСР. ЦСКА — «Динамо» (Рига). В перерві — 18.20 — Мотобол. Чемпіонат Європи. 19.15 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Чорноморець». У перерві — 20.00 — Вечірня казка. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Фільми студій союзних республік. Прем'єра художнього телефільму «На дні». За мотивами однойменної піснi М. Горького. Студія телефільмів «Бреван». 1 і 2 серії. В перерві — 23.00 — Новини.

НЕДІЛЯ

4 ВЕРЕСНЯ

ЦТ (I програма)

8.00 — Новини. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 9.00 — Прем'єра документального фільму «Порядок на дорозі». 9.20 — Тиранк «Спортлото». 9.30 — «Будильники». 10.00 — «Служу Радянському Союзу!». 11.00 — Музична передача «Ранкова пошта». 11.30 — Кіноафіша. 12.30 — «Музичний нісок». 13.00 — Сільська година. 14.00 — «Здоров'я». 14.45 — «Легенда про Гріга». Мультифільм. 15.00 — Зустріч з народним учителем СРСР Г. Кубрановим у Концертній студії Останіно. 16.35 — Прем'єра документального фільму «Жива планета». 8 серія. «Сила прісна вода». 17.30 — Футбольний огляд. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Недільний кінозал. «Сильна гармоніка». Мультифільм. «Славя, Маріє!». Документальний фільм. 19.30 — «Друга спроба Віктора Крохіна». Художній фільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Авторський вечір композитора Е. Крилатова. В перерві — 22.35 — Новини.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — Художній фільм «Гардемарины, вперед!». 4 серія. 11.00 — На шляхах республіки. Погода. (Експрес-інформація). 11.05 — Виступає Ленінградський концертний оркестр під керівництвом Бадже-на. В перерві — 12.15 — Новини. 13.50 — Мультифільм на замовлення. 14.10 — Для дітей. «Зустріч з цирком». 15.00 — «Село і люди». 15.30 — «Ви нам писали». Музична передача за листами глядачів. 16.00 — Слава солдатам. 17.00 — Зустріч з цирком. 17.45 — Ренлама. Фестиваль, конкурси. (Експрес-інформація). 17.55 — В. Лебедєв. І. Рябін. «Будинки моделей». 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Продовження вистави «Будинки моделей». 20.35 — Фільм «Без страху і докору». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній фільм «Полювання на лис». 23.15 — Вечірній вісник.

8.00 — На зарядку ставай! 8.15 — «Наш сад». 8.50 — «Портрети». О. Грін. 9.35 — Кіноальманах «Горизонт». 10.15 — «Навіоло світу». Кіноальманах. 11.15 — Основи економічних знань. Журнал «Телеоскоп». Поради трудових колективів. 11.50 — «Спогад про старий спектакль». Науково-популярний фільм. 12.20 — Життя видатних людей. М. Лобачевський. 12.50 — «Воскреснеш ти для життя нового». Про члена виконкому «Народної волі» В. М. Фігнер. 13.25 — «Чебурашка іде до школи». «Слонення захворіло». Мультифільми. 13.45 — Прем'єра документального телефільму «Якби не я...». 14.20 — Музика нашого міста. 15.05 — «Туди і звідти». Чому молодь іде з села. 15.35 — В. Шуншин. «Енергійні люди». Прем'єра телевізійної. 18.00 — Музичний абонемент. «Про виконавське мистецтво». Зустріч з народним артистом СРСР Е. Свєтлановим. 19.00 — Прем'єра документального фільму «Долі задріпні назло». Про творчість письменника М. Островського. 19.30 — Прем'єра фільму-концерту. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Співає чоловічий вокальний квартет Пермської філармонії. 20.55 — «Службові собіквітцтво». 21.00 — «Час». 21.40 — «Спортлото-82». Художній фільм. 23.10 — Новини.

27 серпня 1988 року

сцена
екран
арена

Увага! Вперше!!! У нашому місті відбудуться дводенні гастролі московського театру мініатюр «Сатирикон» під керівництвом Костянтина Райкіна. Кіровоградці, у вас є можливість переконатися: чи не втрачаєте ви серед бурхливих ритмів кінця XX сторіччя таке необхідне сьогодні почуття гумору? 27 і 28 серпня о 20 год. 30 хв. в залі обласної філармонії відбудуться вечори гумору за участю артистів театру «Сатирикон». У програмі — мініатюри популярних гумористів і сатириків А. Арканова, М. Жеанецького, М. Мішина, О. Ширвінда.

Сьогодні 27 серпня традиційно запрошує глядачів кіноклуб «Екран». О 18 год. 40 хвилин в актовому залі бібліотеки імені Крупської демонструватиметься художній фільм українських кінематографістів «Пропала грамота» про славістичне минуле нашого народу. Режисер фільму — Б. Івченко, сценарій написав відомий український поет і драматург І. Драч.

Сьогодні ж, 27 серпня о 12 годині в парку імені Леніна відкривається традиційне міське свято квітів.

Редакція газети «Молодий комунар» висловлює глибоке співчуття сім'ї та колегам за смертю видатного діяча українського видавництва «Кіровоградська правда» Муніновського М. Г. з приводу смерті його матері
Клари Іллініччи.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.
На украинском языке

НАША
АДРЕСА:

316050,
МПС,

м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони:
редактора — 2-54-26; заступника редактора — 2-29-92; відповідального секретаря — 2-27-65; відділу: комуністичного виховання — 4-66-79, 4-64-21; комсомольського життя та економіки — 2-04-84; міської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.
Газета виходить щосуботи.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

БН 08567. Індекс 61103.

Зам. № 377. Тираж 52239

ЖУРНАЛ «РАДУГА»

В 1989 РОЦІ ОПУБЛІКУЄ ТАКІ ТВОРИ:

«Книга о счастьях и несчастьях» хірурга Миколи Амосова — нові глави;
«Черная башня» — гостросюжетний роман-попередження Анатолія Домбровського про наслідки ядерної війни;
«Круг гения» — історичний роман Олени Криштоф про Пушкіна;
«Последний шанс» — детективний роман Вадима Пеунова;

«Вариант ИД» — фантастична повість Ігоря Росохватського;

«Тутти» — фантастична повість Наталі Околотенко;

«Тяжелый рок» — повість Василя Омеляненка про сучасну молодь.

Нові вітчизняні і зарубіжні детективні твори.

та фантастичні твори будуть надруковані в постійній рубриці «Пригоди і фантастика». Серед них — цикл новел про книгу відомого американського прозаїка Стівена Кінга «Экипаж Скелета».

Індекс журналу «Радуга» — 74420.

Передплата на рік — 9 карбован.

Автор цього малюнка — учень Кіровоградського медичного училища Денис БОГУШ. Уважні читачі «МК» помітили його перший малюнок ще в минулому номері (пригадуєте: «Хатха-йога» на 12-й сторінці?). Як він сам розповів, малювати почав у віці 2 роки і 3,5 місяці. Згодом не розлу-

чався з чотиринадцятирічним датським художником Бідструпа, малював. Знову малював. І в школі, і нині в медучилищі, Денис — редактор стінгазети. В юнака — безліч ідей. В цьому ми переконалися, коли Денис показав нам з десяток своїх робіт. Одна з них сьогодні пропонується вашій увазі.